

שיח שרפי קודש

ממה שהי' שוין עכשיו וא"כ שיה
אדם לפי החשבון של עכשיו רק
ל' אלף סלעים, והנה במס' ב"ב
א"י שתגר צריך להרוות בספק חלק
שתות א"כ אם שיה ל' אלף ה'י'
תגר צריך ייתן בערו כ"ה אלף
סלעים ספר הזה נתן בערו,
והוא פלא:

ע"כ מהה"ק הנה"צ האבדיק
אסמראווצי וצללה"ה

ר) שמעתי מאיש אמונים לפעמים
נותן צדיק עיניו הק'
באיש אחד ומביא אותו לידי תשובה
פ"א נסע עלי דרך הה"ק הר"ר
משה ליב מסאמוב וצללה"ה וראה
כת בחורים ריקים ופוחים עומדים
בכנופיה ועוסקים בדברי הכלים
ושטותים וראה בתוכם עלם אחד
שהי' לו נשמה נבוא ורוצה להביא
אותו תחת כנפי השכינה וקרא אותו
מתוך החברה ואמר לו דברי
כבושין ואמר לו באם שאתה עושה
תשובה נעשה דך ודונות כזכיות
וכרומה והוא השיב לו בדרך שחוק
שהוא רוצה לעשות עבירות יותר
ויהי' לו יותר זכיות ולא השניח על
דברי קדשו וחזר להחברה שלו
ובלילה קודם השינה נכנס דברי
הצה"ק בלבו ומרהרר בתשובה, והנה
אז הי' המנהג שאף ריקם ופוחים
הי' להם פאת הראש אך הי'
מסלסלים בפאותיהם תלתלים (גז'
קרייזילט) ובלילה בשעת השינה
הי' נותנים תיק (אשיטיל) על
פאותיהם כדי שלא יתקלקלו היופים
של הקרייזליכץ והי' אותו העלם
חשב אז אולי ימות באותי לילה
ובא החברה קדושה בבוקר ויראו
את התיק על השתי פאות כסה
שחוק והליצנות יעשו ממנו ועוד
דברים

לא הגיע והוא פלא גדול מנפלאות
הבורא ית"ש:

מעם וחשבון על הא דא' בזמירות
של מוצש"ק בזמר איש חסיד
תגר קנאו באהבים בשמונה מאות
אלף זהובים.

להבין למה חוקא שמונה מאות
אלף לא פחות ולא יותר,
ונ"ל דהנה בקידושין דף י"א איתא
כל כסף האמור בתורה כסף צורי
ושל דבריהם כסף מדינה שהיא
שמינית ממטבע צורי, והנה זה
הכסף שמונה מאות אלף זהובים הם
ש"ל דבריהם וא"כ הם כסף צורי
רק מאה אלף זהובים והנה ד'
זהובים יש בס"ע וא"כ יש כאן
כ"ה אלף סלעים ש"ל צורי, והנה
בילקוט פ' כי תשא איתא שאדם
שזה ככר כסף ומוכח מפסוק או
ככר כסף תשקול והנה בבכורות
דף מ"ט איתא שסלעים של נביאים
הם ליטרין ופירש"י ליטרא כ"ה
סלעים וא"כ סלע של נביאים הוא
כ"ה סלעים של תורה וא"כ ככר
של נביאים הוא כ"ה ככרים של
תורה וככר של תורה הוא אלף וה'
מאות סלעים א"כ ככר של נביאים
הוא ל"ו אלף ות"ק סלעים של תורה
זי' כ' פעמים ט"ו מאות עולות ז'
אלף וה' פעמים ט"ו מאות עולות
ו' אלף ות"ק ס"ה ל"ו אלף ות"ק
סלעים והנה שם בבכורות בתוס'
איתא דנכסא שיה פחות ממטבע
שיש בו צורה חלק אלף כ"ה והנה
חלק כ"ה מל"ו אלף ות"ק היא אלף
ות"ק כסו שכ' לעיל א"כ אם ינוכה
חלק כ"ה מל"ו אלף ות"ק ישאר
ל"ו אלף והנה שם בבכורות איתא
רסלעים של תורה הוי שוין קודם
שנא יחזקאל חלק שהות פחות

ישראל משוקעים במ"ס שערי
טומאה היינו שהי' נתקלקלים בכל
עניני יהדות והר"ת ואם שהי' שם
אף רגע אחת הי' משוקעים שם
לעולם ח"ו כלי תקומה, אך אמרו
הז"ל שבזכות שלשה דברים ישראל
נגאלו שלא שינו שמם ומלבושיהם
ולשוניהם שדברים הללו הם כנגד
שער הג' של טומאה כי לולי זה
הי' נשקעים שם לעולם ועתה
שהיהודים נתקלקלו בעוה"ז בגלותם
בשלשה דברים הג"ל הן חמה
בשער הג' ח"ו, אבל זה הי' קודם
מ"ת שאלו ח"ו נפלו בשער הג'
לא הי' להם תקומה ח"ו אבל עתה
לאחר קבלת התורה אף שנפלו
בשער הג' יש להם תקומה ע"י
התורה וגאולה שלימה בב"א :

(רד) שמעתי אשר הה"ק הרש"י
מביאלעכז"נ וצלה"ה
אמר בשם זקינו הר"ר ירחמיאל
וצלה"ה בראשית ברא, אשר ראשית
צריך להיות לאדם בני חיי ומזוני
כי תיבת ברא, פי' ברא הוא בן
ברא בריאות הוא חיי, ברא פי'
בר מזון והה"ק מביאלעכז"נ וצלה"ה
אמר שתיבת ברא נימטריא בני
חיי מזונא :

(רה) עוד אמר הרב הקדוש הרש"י
מביאלעכז"נ וצלה"ה
(בפירשת משפטים) כתיב באנן או
באנרף פי' התרגום על באנרף
בכורמיוא מהו לשון בכורמיוא ואמר
שפי' הוא כ"ז רמיוא שהורנו בשם
כ"ז שם הוי"ה נימט' כ"ז ג"כ הדין
כך והתרגום אמר שבאנרף רמיוא
את השם שאף שהורנו בשם הוי"ה
שנימטריא כ"ז ג"כ הדין הוא כמו
שהורנו באנרף ואחר כך אמר
ש, כורמיוא נימטריא, אנרף"ה והוא
פלא :

רברים כאלה ונכנס הרהור תשובה
כלבו ומעט מעט נתפרר מאצלם
זוה הי' קשה לו מאוד לפרוד
מחברתם כי כל אר"א מהם שפנע
בו הי' שוחק מסנו שנעשה חסיד
והוא אינו משנית עליהם כלל עד
שלבסוף הי' מגדולי הצדיקים הקדושים
והגני איני רוצה לפרסם שמו הק'
מפני כבודו של צדיק זי"ע ועכ"ל א' :

(רא) בשם הרה"ק הרי"ד מאמשינאו
וצוקלה"ה בפרשת
תולדות וישבת עמו כו' עד אשר
תשוב המת אחיך, עד שוב אף
אחיק ממך כו' מה זה הלשון כפול
וגם תיבות ממך הוא מיותר אך
פי' ע"ד הפ' כמים הפנים לפנים כן
לב האדם לאדם (משלי כ"ז י"ט)
מתי תדע שתשוב חמת אחיך באם
ששכת גם ממך אף אחיך מה
שאתה ברונו על אחיך נשכת ממך
או במה גם אחיך ישכת הכעס
שעליך ודפח"ה ושימדינ' :

(רב) בשם הה"ק הרבי ר' יצחק
סווארקי זי"ע עה"פ
ויחל משה וכו' משה מתגלגל עצמו
בכל פינות הרקיע (ער האט זיך
גיוואלנערט אין אלע ווינקליך פון
היסעל) ואמר להשי"ת שאינו מניחו
עד שימחול להם עון העגל ואמר
לו חסיד אחד שהי' באתו מעמד
שדבר זה בעצמו איתא כנסטרא
ברכות דף ל"ב והשיבו הה"ק זי"ע
באם שנמצא דבר זה בגמ' ר'
יצחק אמרו ובאמת הוא מאמר ר'
יצחק האמורא והוא פלא שאמר
אמר האמורא ששמו כשמו והבן :

(רג) שמעתי בשם הה"ק הרבי ר'
מענדיל מליבאוויטש
וצלה"ה שאמר שכעת בזמן הזה
הוא שער הג' כי כמצרים הי'

שיח שרפי קודש

118

בעולם העליון מחמת שהוא עשה לנו תמיד טובות וחפשו אותו בעולם העליון היכן הוא ולא מצאו אותו שם כי האיש הנ"ל כבר יצא מן הד"ת ר"ל וקברו אותו בהקברות של עובים ובתוך כךף שמעו קול צוחה בעיר שמצאו איש יהודי הרוג והובאו אותו לעיר לקבור אותו בבית החיים של יהודים ואמר הה"ק בעד חי' הרי"ם ז"ע אנחנו שומעים קול צוחה בעיר נלכה נא לראות מה קול הזה אשר אנחנו שומעים ויהי כשהי' יוצאים לחוץ ראו אשר נמצא איש מת יהודי ומטפלין בו להביא אותו לקבורה בבית החיים של יהודים ואמרו שזה חי' מעשה של החי' הרי"ם וצללה"ה שפעל בתפלתו שהארץ שלקברים נכריים ישליך אותו לחוץ כרי שיבא לקברות ישראל כי זה המ"ת הי' בעד כפרי (הפאכטער) הנ"ל ופלא, סו"ס נראה מזה באם שהי' איזה טובה לצדיק מאיש אחד בחייו הצדיק יעשה לאיש הזה טובה לאחר מיתתו כנ"ל:

(ט) פ"א בא אברך אחד אשר חתונתו בבכ"י רבה לפני הה"ק מקאצק ז"ע ושאל אותו מה אתה בוכה והשיבו שהי' לו גיטויאין וחונתו לא נתן לו מלית והשיבו בזה"ל מען הילט זיך אן מיט ארבע כנפות הארץ:

(י) הה"ק הרי"ד מאמשינוב ז"ע הי' לו פעם אחת הקפדה גדולה על אחר ולא כעס עליו ומחל לו תיכף אף שחשב אולי עפ"י ד"ת אינו מחויב לו למחול ואמר סברא ע"ז אם יקפיד ויכעס עליו וינקום נקם אולי אח"כ יהי לו חרטה למען עשה בזה האיש נקמה כי כ"י איש אך אדם הוא. ואולי

(ו) בשם הה"ק בעד חי' הרי"ם ז"ע שאמר למה צריך להיות באדם, שלעפי קישקע" כי אין מן הצורך כי כמה פעמים עושין הראקמזירים רעפיראציע על שלעפי קישקע" והאדם חי ובריא כמקדם ואמר שיש באדם רמ"ח אברים ושס"ה נידון כנגד רמ"ח עשין ושס"ה ל"ת ויש בהן כמה מצות עם טעמים אבל יש מצות תחוקים בלא טעם וע"ז יש נ"כ באדם דקין יתרת שהוא כנגד התוקים שאין השכל משנת למה צריך זה באדם והבן:

(ח) עוד שמעתי בשמו הק' שנכרו הרב החסיד המופלג וכו' בנשיק ר' שלמה'לי אלטער שליט"א הביא לו משלות מנות ששלחו אביו הק' וצללה"ה לקינו בעל חי' הרי"ם ז"ע ואמר לו זקינו ז"ע שמנהג העולם לשלם להשליח בעד שליחות הדרך ואמר לך טעם ע"ז להנה פורים הוא זכר למחית עמלק אשר קרץ בדרך אי"כ כשווכין לקיים המצוה בפורים צריכין לשלם להשלוחי מצוה בעד הדרך והבן:

(ח) שמעתי אשר דר בכפר מאמוס הכמ"ד לווארשא כפרי יהודי (פאכטער) אשר בכל עת שהי' הולכין הצדיקים הק' ז"ע היינו החי' הרי"ם והה"ק הרי"צ מווארק' והה"ק הרי"א מראדזימין ועוד דרך הכפר סמוט הי' נותן להם מזונות עלי דרך ולפעמים איזה מלבושים כשראה שהולכים במלבושים קדושים נתן להם מלבוש ופ"א הי' הולכין החבריא קדושה דרך כפר הנ"ל והאיש הנ"ל לא הי' בכפר ושאלו לאשתו היכן הוא ואמרה שמת ואמרים זה לזה שצריכים אנחנו לעשות לו טובה

שאמרו בשם היהודי הק' וצוק'ל
עה"פ והייתם לי כגולה וגו' שיקרות
ישראל הוא כעין כגולה שרפואתו
בלא שכל עיי"ש:

ריד (בס' שמ"ש) אמרו ז"ל וזה
נוטל חלקו וחלק חבירו
בנ"ע והניד הרה"ק היהודי וצללה"ה
בפרשיסחא דכן נמי הוא בזה
העולם דאם המקום ראוי לקבל
קדושה הנשפע לה משמים וזכה
הצדיק שהוא שם ונוטלו עכ"ד:

רמז (עו"ש) וידוע מאמר הקדוש
היהודי וצללה"ה שבכל
יום ויום הוא לעומת יום האתמול
כיהודי חרש (ועיין בספר שפת
אמת לאדמו"ר הנאון הקדוש
מגור פ' במדבר):

רמז (עו"ש) בשם היהודי הקדוש
זי"ע מפרשיסחא כי
הכנה למצוה כמצוה עצמה והביא
ראי' מהא דפועל יציאתו משל
בעה"ב ככריש פיק השוכר את
הפועלים [א"ה וכן שמעתי כדומה לזה
[אולי בשם הרב הק' הרבי ר'
בונם זי"ע] שהזריות למצוה כמצוה
עצמה ומשום זה ניהא שגם הזריות
למצות מילה דוחה שבת כבתום
ריש פ' ר' אליעזר רמילה דף ק"ל
ע"א ד"ה ר"א ושמעתי בעצמי מפיו
הק' של הה"צ הר"ר מאיר יחיאל
הלוי הנאבד'ק אסמראווצי וצללה"ה
בתחילת החורף שנה זו שנת תרפ"ח
שנסתלק ועלה להשמיטה זי"ע
ועכ"א ראי' דזריות מילה דוחה שבת
דאמרו חז"ל האי אומנא דלא
מייץ סכנתא א"כ מציצה אינו
מדין מילה רק משום סכנתא האך
מציצה דוחה שבת הא יכול למול
קודם בין השמיטה (לפי ר' יוסי
ביהשמי"ש

ואולי הצדק עם שכנגדו ויחפש
אותו לבקש ממנו מחילה וצריך
אני לחפש אותו מורח ומערב צפון
ודרום כי לפעמים יסע למרחקים
ואך אשינו שימחול לי אבל אם
אמחול לו תיכף ומיד אף שצריך
אני לחוש אולי עפ"י ד"ת איני
מחויב למחול לו א"כ חטאתי להשי"ת
בלבד והשי"ת מלא כל הארץ
כבודו וכבודו מלא עולם ואז אוכל
לבקשו בכל זמן ובכל מקום
שימחול לי מה שחטאתי כנגדו
שמחלתי לאיש שלא נתחייבתי עפ"י
ד"ת למחול ודפח"ח:

ריא) בשם הה"ק הר"ר מנחם
מאמשינוב זי"ע שה'
פ"א על אוהל הצה"ק וכולם נותנים
ומניחים פתקאית על קברי צדיקים
ואמר בצחות לשונו צדיקים במיתתן
קראים חיים והי' צ"ל נקראים
חיים הפי' קראים חיים קראים
הפתקאות של החיים הנותנים על
קבריהם ודפח"ח:

ריב) איש אחד שאל להמניד הק'
מקאזיניץ זי"ע איך
שהוא רואה שהמניד הק' זי"ע שוכב
תמיד במטה ובעת התפילה ועבודה
בתורה ובמצות הוא חזק וכריא
ונכור כארי והשיבו כתיב וקוי ד'
יחליפו כח וראינו כמה פעמים
שאנשים עובדים בכל כחם כל ימי
השבוע עבודת הקשות מאוד כמו
(המרענר) נושאי כתף וכשבא יום
שבת קודש עייפים המה וכמעט
שישינים בעת התפילה והיכן כעת
הלך כחם אך יחליפו כחם עם קוי
ד' שיהי' לקוי ד' כח בשעת התפלה
ותורה ועבודה ואח"כ נותנים הכח
בחזרה להיות להם כח בשעת
מלאכתם והבן:

ריג) (בס' פרי צדיק פ' ויחי) וכמו

שיח שרפי קודש

בנים והבינו החסידים הגדלות וקדושת של האדמו"ר בעל שפת אמת הק' זי"ע ותנוח דעתם לכל יתגרה בו ח"ו והיו וזהיר בנחלתן כו':

ריח) שמעתי אשר פ"א נסע הה"ק בעל החי' הרי"ם זי"ע

על הדראשקע בווארשא והוא יושב בהספסל מלמעלה וכנגדו הי' יושבין המשמש ר' בונם ווארשעווער והחסיד ר' איטשקי בוימנאלד ז"ל בהספסל השני' והי' עוברין דרך ה'לעי' יעראואליטסקי' ושם יש ספסלין אשר אנשים יושבין שמה לתענוג כנהוג ויהי שם יושב איש אחד מהולכי מלבושי יוהרא כסנהג אשכנזי (דייטש) ובאותו הזמן מי שהי' הולך באלו מלבושים הוי ח"ו כפורש מטהגני ישראל ודרך של הה"ק הרי"ם מנור זי"ע בעת נסיעתו הביט לחוץ בהרכנת ראשו לצדדין וראה שהאיש הזה רץ אחר הדראשקע והפרעסאל בירו כרי ליתן לו שלום כי בווארשא הי' הכל מכירין את הה"ק בעל חי' הרי"ם זי"ע, וגם השני אנשים שהי' יושבין כנגדו בודאי ראו עוד יותר שאיש הנ"ל רץ ורודף אחר הדראשקע, אבל הם לא אמרו שום דבר לבעל העגלה כדי לעמוד מחמת שראו שגם הה"ק זי"ע אינו מצוה לבעי"נ שיעמוד האין יריהבו עוז בנפשם לעשות דבר זה מעצמם והדראשקע קארש רץ עם הסוסים במהירות והאיש הנ"ל רץ אחריו ויהי כשראה האיש הנ"ל שקשה לו לרוץ עם הפרעסאל בידו השליך הפרעסאל לאחוריו לארץ והוא בעצמו רץ אחרי הדראשקע כדי להשיגו בניקל אבל הדראשקע נסע במהירות והוא רץ וכ"ז ראה הה"ק הרי"ם זי"ע שרץ בכל כותו עד שבא להדראשקע

והנשיא

ביהשט"ש כהרץ עין) ומציצה בלילה ולמה יחלל שבת על מציצה אלא ודאי דגם הוריות דוחה שבת): ריז) שמעתי אשר בתחילת נסיעת אדמו"ר הה"ק בעל

שפת אמת זי"ע מנור להרב הק' אדמו"ר הכהן הגדול מאלכסנדר זי"ע בא פ"א בוריות לביהמ"ד כדרכו בקודש שהי' הכל בוריות יתירה ורחק עצמו בחוץ הבאים לשמוע איזה ד"ת מהה"ק מאלכסנדר זי"ע והרבי מאלכסנדר הי' בעל יסורים גדול על חולשת גופו ויהי כראותו בתוך הבאים הרכין א"ע כדי שיהי' לאדמו"ר בעל שפת אמת זי"ע בניקל לשמוע מפיו הק' איזה דברים ויהי כשמוע מקצת דברים מיד רץ לדרכו לבית אכסניו ונהג החסידים שהי' עומדים סביבו שראו את המעשה הזו חרה לבם מאד על אדמו"ר בעל שפת אמת הק' זי"ע כי אז הי' אברך בשנים ובא לשמוע ד"ת והפסיק באמצע וברח אך עד שהי' עומד הה"ק בעל שפת אמת על מפתן הבית המדרש לילך לחוץ והרב הקדוש מאלכסנדר זי"ע הבין זאת שהחסידים חרה לבם ע"ז כמעט שהי' בדעתם לבזותו ח"ו ואמר להם הרב הק' מאלכסנדר זי"ע בעת שהי' אדמו"ר הה"ק בעל חי' הרי"ם זי"ע אצל הה"ק הרי"ר כונם מפרשיםחא זי"ע והתנצל לפניו אשר יש לו סיבות גדולות מאוד עם בנים רח"ל א"כ בודאי הוא אינו מיראי השם ית' כי כתיב וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו ורואה שעליו אינו שורה החסד ה' וזמז הה"ק מאלכסנדר זי"ע על הבעל שפת אמת זי"ע כאצבעו הק' בעת שהי' עוד עומד על מפתן ביהמ"ד לצאת חוצה בזה"ל אבר כתיב וצדקתו לבני

גם שמעתי פ"א בשם צדיק אחר
שאמר על מאמר חז"ל נסמך
דח"א לא סיעני והוא חזון דמעני
אהרורי אפיתחא לא מיהררין הפי'
משום זה הוא עני וסורל הרפת
רעב שנתבייש לשאול על הפתחים
כי אם הי' אהרורא אפתחא לא הי'
סובל הרפת רעב כל כך ושמעתי
שנמצא כתוב בסה"ק פי' אהרורי
אפיתחא לא מיהדר שלא סבב
אפתחים דקבץ מעות עבור עניים
כי אזי היתה זו המצוה מנינה עליו
להצילו מלהיות עני גדול כ"כ
והבן :

רכב) בשם הרב הג' חסידא קדישא
ה"ר זושא פלאצקער
זי"ע עה"פ צופה רשע לצדיק
ומבקש להמיתו א"כ הלא צדיק
האדם לצעוק שמבקשים להורגו
והשיב שמי שאינו צועק הוא כבר
כמת והרוג שאינו מרגיש לצעוק
אם רוצים להמיתו והבן :

רכג) שמעתי אשר הה"ק הרבי ר'
יעקב צבי טפאריסוב
זי"ע פ"א קודם שנכנס להסוכה
נשען ראשו הק' על הדופן הסוכה
מבחוץ והניח ראשו על ידיו הק'
ואמר כתיב אדם יסורו מעפר א"כ
הוא כלי חרס, וכלי חרס אסור
להכניס להסוכה ואחר כך הנביא
ראשו הק' ואמר הדין בכלי חרס
שבירתן מטרתן ונכנס לסוכה יתבן :

רכד) מה שראינו שהתנהגות הצה"ק
משונים זה מזה שמעתי
דבר נאה ומתקבל בשם הרב הק'
הרנ"ד זצלה"ה בהרב הק' הרש"י
מביא לעביון זי"ע ואולי אמר זה
בשם אבותיו הקדושים זי"ע על
הפסוק (תהלים ט"ט) אטם למשל
אזני אפתח ככניור חירתי ולא כתיב
במזמור זה מהו המשל והחירה אך
ידוע

והושים חיד להה"ק בעל החידושי
הרי"ם זי"ע ליתן לו שלום והה"ק
נ"כ הושים לו ידו הקדושה רק
בנניעות אצבעות לבד ולא הרכין
א"ע אליו כדי ליתן שלום בכל היד
כנהוג בעת הילוך העגלה מוכרח
איש הנותן ידו לחבירו להרכין אליו
אבל בזה לא הרכין רק נגע
באצבעותיו וראה הרב הק' הרי"ם
זי"ע שפלא דבר זה לר' איטשקי
בוימנאלר ז"ל ולמשמשו ר' בונם
ז"ל אמר להם דעו באם שבא
לעולם העליון איש למשפט ואין
לו שום זכות מחפשין אחר זכותו
אם השליך מעליו דבר אחד מעוה"ז
כדי להשיג דבר טוב זה הזכות
הוא מליץ יוסר בערו והבן :

ריט) שמעתי בשם צדיק אחר על
הפי' ויהי מקץ שנתיב
ימים מקץ פי' הסוף היינו בסוף
בעקבתא דמשיחא, שנתיב ימים
יהי' שינויים בימים כי השי"ת
משנה עתים ומחליף הזמנים :
רכ) וגם שמעתי אשר פ"א לא היו
נוהגים קיץ וחורף כסדרן כל אחד
וא' בזמן רק בזמן חורף הי' קיץ
ובזמן קיץ הי' חורף ובא לפני
צדיק קדוש אחד להתפלל בעדם
שיהי' הקיץ וחורף בזמניהם והשיבם
עצה מ"ש בחורף קיץ וחורף לא
ישבותו והפי' הוא באם "שקיץ
וחורף לא' שאינם מתנהגים כסדרן
העצה הוא, "ישבותו" להיות שומרי
שבת ואז כל הזמנים יתנהגו כסדרן
כי כל הזמנים ביומא שביעי תליין
והבן :

רכא) שמעתי בשם צדיק אחר
שסיפרו לו על א'
שמת מחמת רעב והשיב שמת
מחמת גאות שלא רצה לבקש אוכל
לנפשו מבני אדם :

השיב אני אומר שאינך רואה ולא יודע ואעשה מבחן לזה ושלח לקנות י"א כוסות ועשרה מהם למכור והי"א שלא למכור ולמלאותם מי רבש (על חשבוננו) ואז יבחר הצדיק הנ"ל איזה שאינו מכול כהלכתו וכן עשה השליח שהביא כל הכוסות המכולים לבר וא"ט לבר ורבינו עשה לו סימן בהכוס שא"ט ואח"כ עירבם ואח"כ בחר הצדיק הנ"ל את שא"ט אמנם רבינו אמר לא כוונת בדרך שחוק והיתול ואמר רבינו דע לך בני שנים אני יודע ואעפ"כ איני מנלה, ואשר צפנת ליראדך" כתיב, ובאמת הצדיק הנ"ל ידע בראשונה וגם באחרונה, אעפ"כ עשיתי שחוק ממנו למען ידע מעתה שלא לגלות כי הוא זה עיקר גדול בעבורת השי"ת הצנע לכת עם ה"א ואתה בני דע לך:

ואנכי לא אסנע מלהציע מה ששמעתי בשם הנאון רבן שככה"נ הישועות יעקב ז"ל איך שהעידו לפניו כי נמצא צדיק ורבי ושמו מוה"ר שמעון אודערבערג והוא מבין על כל דבר הצריך טבילה אם נטהר מטומאתו כי טמא שרי' עלי' רוחא דמסבאבא וכשנמבל נטהרה הכלי מזה ואמר הנ' ע"ז בדרך צחות שכזה יש להבין דברי הנג' שבת קל"ח ע"ב שאמרו ת"ר וכו' עתידה תורה שתשתכח מישראל וכו' עתידה וכו' לידע אם טמאה היא אם טהורה היא ואין מבין וכו' בהר"י כתיב וכו' אלא לידע אם ראשונה היא ואם שני' היא ואין מבין ומסיק הש"ס דמסתפקא להו בהא דראב"א עש"ה זלכאורה קשה הכי אין נמצא כמה וכמה הלכות מסופקות בטומאה וטהרה נופייהו ומצינו פלוגתות

דלות

יודע אם יהי' המזויק והמנגנים כולם קולם שוה אין זה נימוסי המזויק ואין שום תענוג להשומע קולם רק כאו"א מוציא קול ותנועה משונים זה מזה ואחר הולך עם קולו נכוה מאור ואחר נמוך ואחר ממוצע ועל ידיהם נשלם הניגון והמזיקאי ויש תענוג להשומע בהנועות משונות כמו כן ענין הצדיקים כאורא יש לו דרך בפ"ע וזה הוא הירצון הברי'ש וזהו פ' אמה למשל אזני אפתת בכינור חידיה וזהו הוא החידה שהמשיל הדברים לכינור שתענוג הוא ע"י תנועות משונות זו מזו והבן וידוע שהוא הי' בקי בחכמת הניגון:

עוד כתב לי ידיני ש"ב הרה"ג כו' כקש"ח מ"ה צבי יחזקאל מיכלזאהרן שליט"א האבד"ק פלונסק כעת בווארשא ח"ל.

כתב הנאון ס' מנחם מענדיל מרגליות נ"י אבד"ק אלטונא.

רכה) הרה"ק ר"א מדויקוב וצללה"ה סיפר שסיפר לו אביו הקדוש רבינו נפתלי מראפשיץ ז"ל איך שהי' אצל רבינו החוזה הק' מלובלין ואחר היועה והטבילה ישבו לשתות (מעטה) מי רבש והי' באותה ישיבה י"א חסידים אשר כולם הי' אח"כ צדיקים מפורסמים ורבינו אחר מהם ואחר מהם לא רצה לשתות ושאלוהו למה אינו שותה והשיב כי הכוס אינו מכול ושאלוהו מניין אתה יודע והשיב כי למד זאת מפ"ק החוזה רבם כי בכוס סרס נמכל שריו' עליו רוח מוטאה ומי אשר לו עיני השכל לראות יראה עיגול שחרחרות בהיקפו מכיב אמנם רבינו מראפשיץ

הוא יחוסך השיב החסיד הנגיד הג'ל רבינו אני הנני האחד המצוין במשפחתי שהנני מניח תפילין ונוטל ידי לפת ושחק רבינו מאוד מזה ואמר „דער זיבענצירנער יוד האט רעכט“ והי' חשוב אצלו מאד :

והי' דעתי דרבינו בדיחה טובא באותה מסיבה של ת"ח יומא דפגרא, ואמר אני אבינכם רבותי החילוק בין יחסן לבן איש פשוט כי הנה צדיק פלוני שהוא ת"ח גדול ועובר ה' בדחילו ורחימו והוא קם בחצות הלילה ומקונן על חשבת הגלות כי נישל כבוד מכות חיינו והולך לטובל ועוסק בזה"ק וס"ת ואח"כ לומד גפ"ת ואחר כך לומד שו"ע להלכה והאיר היום ומתחיל להיות קול דודי דופק לתפלה בהתלהבות ובושר כלפיד אש בהכנה דרבה ואומר תהלים ולומד משניות ועוסק בצדקה ואח"כ הולך להתפלל במנין וגם זה בהתדבקות נעימות הלקח והלבוש לחי העולמים ובחרת קודש וגמשיך עד חצות היום שהולך למעום מעט וכשרוצה למעום מתאנה בשכרון מתנים הנני הולך לנמול חסד עם נופי אוי לי מה עשיתי עוד לנפשי ונשמתי הלא פה לא עשיתי מאומה ובמה נחשב תורת ותפילתי ושוב מתיישב בדעתי ומתנחם לבן איש פשוט כמו שהי' אבי גם זה די (שהי' מותן ברחיים „מיהלנער“ או חייט) ויפיק רצון זה בצדיק וקדוש פלוני שעובר את השי"ת בחזקה ומוציא חסרונות בעצמו ומניע לשפלות אמנם מתקיים אחר כך בשפלות אבותי אמנם אני מזדמן באיזהו פעם שהנני קם בחצות גם לפעמים לומד גפ"ת וש"ע ואולי גם קבלה ואחר כך לפרקים קצת תהלים

ולחד מ"ד ממא ולאידך מהור (וע' מהרש"א שם הקשה בהאי דינא דראב"א נופא כן) ומאי דחזקא לאוקמי דוקא שיסתפקן אם יהי' ראשון או שני, וע"כ התירוץ דהם אמרו רק שתשבת תורה ח"ו אבל עכ"פ צדיקים ואדמו"רים יהא, ויש לזה בשורה שיסתפקן בדבר אם מהור או ממא ילכו לצדיק כמו ר' שמעון שהוא רבי ויבין בראי' שכליות אם היא ממא או מהור אך באם יסתפקו אם הוא ראשון או שני ע"ז אינו מועיל עוד שום מבינות הרבי דסוף סוף ממא הוא ע"כ ניהא לי' מפני לאוקמי בהכי ובה מדוקדק לשון אין „מבין“ (ול"כ אין מניד) כי בזה ל"ש עוד מבינות רק יגיעה עצומה בהתמדה ושקידה בש"ס ופוסקים למען דבר ה' זו הלכה עכרפ"ח בדרך לצי, ואני הקשיתי בדרך צחות ע"ז הלא יש עוד תקנה אשר ינע דבר זה בחולין ששני אינו עושה שלישי ויביטו על התדש אם נטמא אולם אסור לממא אף חולין עיין ריש חולין ע"כ ברשי' ותוס' שם הצעתי זה בענין המדובר לעשות ניה גפשי' למען ישמח צדיק כהדר"ג נ"י למען דעת :

(רכו) פ"א במסיבה אחת (עם הה"ק מראפשיין זי"ע) והי' קיבוץ גדול מקרוב ומרחוק רבנים ולומדים חסידים ובע"כ לפנינו נהנים מזיו השכינה שלחן המלך רב רבנן וסיפור מגדולת אבותיו הקדושים מצוקי תבל גאוני ארץ ואמר רבינו „מיוחס כמוני“ מכל הצדדים אבות ואמהות אין בעולם ואם יש הייתי חפץ מאוד לראותם נענה אחד מן המסובים בע"כ יר"א וחסיד ממדינת זיבענצירנען „רבי אני מיוחס יותר“ ותיקף קראו אליו ושאלו מה ומי

נפשות ויכול להיות שכן כמה מאות נפשות שראוי לצאת ממנו עד סוף כל הדורות ואפי' מסון חי' ראוי לירש ליורשיו להתפרנס מהן עד כמה וכמה דורות אבל הקב"ה שכן יוכל לדון יחידיו שאין דן אלא אחד השי"ת הוא יכול להיות דן יחידיו איש יחידיו האיש החוטא בלבד ויודע שאין שום איש עתיד לצאת ממנו או נפרע ממנו לאחר מותו ואם נוטל ממנו מסונו יוכל להחזיר לבניו מעות אחר אבל אדם א"א לדון רק עפ"י ב"ד שא' נצב בעדת אל והבן:

(רל) בשם הה"ק הרבי ר' יצחק מווארק' וצללה"ה שנוכר בעבודת יום הכפורים בענין הפשטת הכנדים שהתורה חסה על מסונם של ישראל והקשה איך שייך לומר בבנין ביהמ"ק חסה על מסונם של ישראל ואמר שנאמר זה לכהן גדול שנכנס לפניו ולפניהם בקדושה ובטהרה כמעט שהי' זו התפשטות הנשמיות כמ"ש וכל אדם לא יהי' באוהל מועד ואף כה"ג בעצמו לא הי' אז אדם רק כמלאך ד' והי' יכול להיות שישכח ממנו שישאל נצרכים למסון ולפרנסה והכה"ג צריך להתפלל עליהם וע"ז עשה התוה"ק היכר כדי להזכירו שהתורה חסה על מסונם של ישראל והזכיר א"ע להתפלל עליהם שיהי' נושעים בצרכי מסון והבן:

(רלא) שמעתי שצדיק אחד בימי ילדותו הי' הולך שובב וקפץ ורוקד בחוצות כדרך הנערים והי' אביו הקדוש שאלו למען עשית כזאת והשיבו הלא יש לי יצה"ר ואמר לו אביו הק' א"כ תוכל ללמוד מיצה"ר שעושה רצון השי"ת גם אתה תעשה מה שצווק השי"ת

תהלים ואח"כ הנני מתפלל וכשהנני הולך למעון ומתבונן במעשי מה עשיתי כי לא התחלתי עוד לעשות שום עשי' ופעולה רצוי בהיחוד ויראה לחי העולמים וכאשר אני משים על לבי עוד וזכרון אבי הק' ושאר אבותי הק' ומתי יגיעו מעשי למעשיהם אני נשאר בשפלות אחרי כל התלהבות הלימודים והתפלות והמעשים הנני רואה שפלות מצבי ומכיר מיעוט ערכי ואת פעולת היחוס וסגולתו:

(רכו) בשם הה"ק הרמ"ם מווארק' וצללה"ה הנותן ליעף כח כי אין באפשרי לשכל אנושי להבין איך שיש לצדיקים הקדושים כח לסבול את צרות ישראל ר"ל בכל עת ועונה אך השי"ת נותן ליעף להצדיק אשר "יעף", "ער" באמיהט ויך" בעד ישראל נותן לו כח לסבול והבן:

(רכח) בשם הה"ק הרבי ר' יצחק מווארק' וצללה"ה משנכנס אדר מרבין בשמחה מרבין הוא לשון חינוך שמתנבין א"ע מעט מעט כדי שיהי' בשמחה שלימה כיום פורים כי אז הוא חיוב לבסוטא בפוריא ואם מבחם א"ע תיכף מה יוסף בפורים: וכן שמעתי שאמר הרב הקדוש מאמשינוב וצללה"ה שבא אליו חסיד אחד על תהונת בנו והי' משכר עצמו ורקד ברקודין איהו ימים קודם התהונת ואמר לו הרב הקדוש מה אתה תוסיף על התהונת שאו הוא עיקר מצוה לשמוח חתן וכלה ושמחה שלימה והבן:

(רכט) עוד שמעתי בשם הרב הק' הרי"ד מאמשינוב וצל"ה על מאמר חז"ל באבות אל תהי' דן יחידיו שאין דן יחידיו אלא אחר הפי' באם שאדם דן דיני

שאתה ירא מהש"ת שהזהיר אותך על מירא ת"ח וזה חידוש ר"ע את לרבות שמורא ת"ח יהי' ביחד עם מורא הש"ת ולא ישכח אז ממורא הש"ת והבן ור"ש העמסוני לא עלה על דעתו לרבות מורא מת"ח כי גם בלא רבוי מהפסוק ג"כ ה" כד העולם מפחדין מת"ח אך ר"ע חידש כנ"ל בשעת מורא ת"ח לא ישכח ממורא הש"ת. ועוד נראה לע"ד מפסוק ה' א' תירא שם הוי' הוא רחמים ושם אלקים הוא דין בין שהש"ת נוהג עמך במדת הרחמים בין במדת הדין תירא אותו והנה מקודם ה" יראא מת"ח מחמת דין ועונש וגם נהגו כבוד עד שבא ר"ע וראה שהיקל כבוד ת"ח בעיני העמי הארץ כאשר אמר הוא בעצמו כשהייתי ע"ה כו' ואנשכנו כחמור לכן דרש את ה"א תירא לרבות ת"ח שאם שלא ירא מעונש ג"כ צריך לירא כמו מהש"ת (שהוא מצות יראה):

(לד) שמעתי שאדומ"ר הנה"ק בעל שפת אמת זי"ע אמר פ"א על הצדיקים שאינם לומדים שיעורין בכל יום אינו סבין היכן בכחם לסבול צרות ישראל אשר באו לפניהם המספרים גודל דוחקם כא"י עם נקשותיהם וצרותיהם ל"ע צער הנוגע עד נפש טמש ל"ע מידי יום ביומו אך השיעורין נתנו לו התחזקות: (לה) עוד שמעתי, אשר פ"א סיפר חסיד אחד לפניו גודל צערו ודוחקו ונמשך איזה זמן במיפורו ואחר שקבל פרידת שלום הזכיר א"ע שצריך עוד לדבר דבר נחוץ ועד שה" אצל הפתח חזר תיכף עוד הפעם לספר הצריך לו ומחמת שבעצמו ה" נגר המבע להמריח

הש"ת ומה שמוטל עליך והשיבו היצה"ר עושה רצון הש"ת כי היצר הרע אין לו יצה"ר אבל אני יש בי היצר הרע שמפתה אותי לשמוע לו:

(לב) וכן שמעתי אשר פ"א הוכיח המלמד להרבי ר' העשיל מקראקא וצללה"ה בימי ילדותו, ואמר לו ראה אשר נערים הולכים לאסכולא בחשכמה ובזריוות ואתה עצל ולמה לא תלמוד להיות כאחד מהם ללמוד בתוה"ק, והשיבו שהם יש להם עזר היצה"ר וזה העוזר להם עושה בי ההיפך לעצלות ומעכב הלימוד בתוה"ק:

(לג) שמעתי בעצמי מחסיד אחד שה" אצל הרב הק'

הרי"א טראדוימין וצללה"ה והה"ק ה' יושב על הכסא אצל שלחנו המהור והחסיד הנ"ל ה' רוצה לדבר עמו איזה מבוקש והחסיד הנ"ל ה' בעל קומה הרכין את ראשו לפני כ"ק לספר לו מבוקשו, והרים קולו וצעק עליו ואמר לו בקול גדול בזה"ל (צו בוקשם דרך צו מיר) משתחוה אתה לי (א"ה כי גם אצל יעקב אבינו ע"ה מצינו מעם א' על ה' אל נא תקברני במצרים שלא יעשה עצמו אלקי כפרש"י ז"ל שם) (ובזה הבנתי מאמר חז"ל עד שבא ר"ע ולימד את ר' א' תירא לרבות ת"ח הוי זהיר בנחלתו כו' שנשיכתו כו' ועקיצתו כו' כי בודאי מעולם ה" יראו מת"ח שלא יעשה אותו גל של עצמות וכדומה או שאר עונשין או שצריך לישועה מצינו בחז"ל כמה וכמה שנענו בתפלתו ואף מקמני אמוראים ה" יכורים להחיות מתים אך ר"ע חידש את ד"א תירא לרבות ת"ח בשעת מורא ופחד מת"ח תדע

שיח שרפי קודש

126

אותי לעילוי ועידוי הוא מה שאחר
לומר כל היום הוא יכול ללמוד
בשתי שעות כמו"כ מה שאחר ישן
בלילה אחד הוא יכול לישן בשתי
שעות:

רלח) פ"א עלה על רעת צדיק
אחד שמחויב מלקות

אך כעת אין ב"ד שראוי להלקות
אותו ונסע להה"ק ה"ר יחזקאל
משינאווע וצ"ע ובעת בואו לקבל
פניו התחיל הה"ק לדבר עמו
מהמאמר חז"ל התורה אמרה ארבעים
יכנו וחכמים פחתו אחת והעמידו
על ל"ט מלקות והקשה למה פחתו
כאן יותר מכלל התורה הא יש
חשש בל תגרע והצדיק ה"ר נאון
גדול והתחיל לתרץ בדרך חידוד
ופלפול והשיבו הה"ק משינאווע
אף שהוא פלפול טוב אך לי נראה
בדרך פשוט שהוא אמת מחמת
שהתורה אמרה ונקלה אחיך כיון
שלקה הרי הוא כאחיו א"כ יהי
סבר שהוא אדם השלם בלא חטא
כצדיק נמור בעיניו אך אדם צריך
להיות חטאיו נגדו תמיד לכן פחתו
מלקות אחת כדי לידע שעוד חסר
לו להשלימות של שאר בני אדם
שלא חטאו כלל וכוון ברוח קדשו
למחשבות הצדיק הנ"ל שרוצה
ללקות את עצמו כדי שיהי צדיק
שלם וחז"ל לא ה"ר רוצים בזה וז"ל:

רלש) הה"ק הרמ"ם מווארקו וי"ע
אמר תמיד התורה

חלוו בשם בעל כפרי אחד (בפ')
בהעדותך) עה"פ הצאן ובקר ישחט
להם אם את כל דני הים יאסף
להם כו' וע' רש"י הק' דלוהוא אמר
בפשוט בניתוחא שמשה רבינו ע"ה
אמר להשית או יתן להם צאן
ובקר היינו בשר ומצא להם או
יתן להם דגים ומצא להם והשיב
לו

להטריח את אדמו"ר וי"ע פעם
אחד פעם לכן קודם שסיפר לפניו
הי' מבקש מלפני כ"ק שבל ירע
בעיניו שיטריח אותו כולי האי כי
יש לו עוד דבר נחוץ לספר כי
תמיד הי' דוחק רב מן החסידים
שלא הי' באפשרות לדבר הרבה רק
הנחוצות מאוד, והשיבו אדמו"ר
וי"ע ספר כל מה שנצרך לך כי
למה העמידו אותי כאן (נאך וואס
דען האט מען מיך דא אנידער
נישטעלט):

רלו) דרכו של אדמו"ר הה"ק בעל
שפת אמת וצ"ל הי'

דשמוע מבניו הק' הקטנים כל שבוע
פרשת המידא מה שלמדו אצל
מלמדיהם ובשעת הבחינה לפעמים
הי' שואלין אותו איזה דבר ובפ'
לך הי' שואל א' מבניו הק' הקטנים
כתיב ואברכה מברכך ומקללך
אמר וגברכו בך כל משפחות גברכו באברהם
אם כל משפחות גברכו באברהם
מי הי' מן המקללים והשיבו אדמו"ר
וצללה"ה למה הדבר דומה לאיש
המוני שמקלל את החסידים אעפ"כ
רוצה שיהי' בניו כחסידים כמו כן
ענין הנ"ל ודפח"ח:

ה"ר סיני בהרה"ג החסיד ר' איציק
(מחסידי קאצק) וי"ע

האבד"ק פה פרישיטיק הוא הי'
אומן נפלא בכתיבת סופרת סת"ם
ושאל להה"ק בעל חי' הרי"ם
וצללה"ה מנור אם להיות סופר או
מלמד והשיבו אם תהי' מלמד ואם
יודמן לך לפעמים תלמיד טוב גם
אתה תלמד:

רלח) פ"א שאל אמו של הרב הק'
הרי"ם וצללה"ה להרי"ם

וצללה"ה למה ישן מעט מן המעט
היינו שהי' ישן לערך ב' שעות
במעליע והשיב דה הנה אביך לקח

שיח שרפי קודש

סד 127

המטרה כי התירוצ הראשון שאמר
הי' של הרה"ג ר' יצחק אהרן
והתירוצ השני שאמר הי' של אביו:

רמא) עוד סיפר לי הנ"ל שפ"א לסר
הישוע"י עם תלמידיו
ובניו הר"ר מרדכי ובני אחותו
המפרשי ים במס' כתובות ובאמצע
הלימוד נסע הישוע"י אל כפר
אחד הסמוך לשבת שם שבועות
אחרים לשאוף רוח צה ואמר להם
בניי האהובים הנה אנכי נוסע מזה
ואבקשכם כי אתם תלמדו בביהמם גם
הלאה במס' זו ואנכי אלמד בכפר
ג"כ וכאשר אשוב לביתי או תחזרו
לפני כל החידושים שחידשתם
במס' זו, וגם אנכי אניד לכם מה
שחשתי אני וכאשר שב לביתו
צוה להו להרצות לפניו את
חידושיהם ועוד טרם פתחו את פיהם
אמר להם הנה בני ר' מרדכי וא"ר
בטח אמר חידוש זה וב"א הר"ר
מרדכי ואב אימינא בטח אמר
חידוש זה ולא החטיא את המטרה
אפילו בחידוש אחד ולא הי' להם
מה להניד לו יותר:

רמב) סיפר לי רי"ג הרב הנאון
מז"ה דוד צבי זעהמיין
שליט"א ראב"ד דפה"ק דוקלא
ששמע מפי חותנו הג"מ יוסף משה
זצ"ל ראב"ד פרעמיסלא בעמח"ס
שערי עזרה כי פ"א נודטנו הנאונים
בעל חות דעת הר"ר יוסף אשר
אבד"ק פרעמיסלא בלבוב אצל
הנאון ישוע"י ובאותו העת שישבו
שם יצא הישוע"י לחוץ לעשות
צרכיו ובא איש אחד עם שאלה
חמורה ושאל אותם ופסק א' מהם
להכשיר וא' להטריף והננוכחו וא"ז
וכאשר שב הישוע"י הביתה וסיפרו
לו השאלה וכ"א אמר דעתו ואמר
להם שיאמרו לו כ"א המקור ואמרו

לו השית היד ה' תקצר לתת להם
בשר ודגים:

רמ) הה"ק הר"ש מסקערניעוויץ
זצלה"ה אמר בשם
הה"ק הרד"ב טב"אלע זצלה"ה
סטה שאמרו חז"ל דענין אכילת
חולה ביה"כ שטומכין על אוסרנא
של הרופאים טומחים אף על אינו
יהודי הפי' שזואלין את הרופא
דוקא ביה"כ ולא יום או יומים
קודם יוה"כ שיאמרו אותו על יום
הכיפורים כי ביה"כ עצמו יש גם
על הרופא אימת יוה"כ ולא ישקר
אבל קודם יוה"כ יש חשש שישקר:

עוד נשלח לי מידו"ג ש"ב הה"ג
הגדול וכו' כקש"ת מז"ה צבי
יחזקאל מיכלזאהן שליט"א האבד"ק
פלונסק כעת בווארשא בשם ש"ב
הרה"ג הר"א אשונא ז"ל סק' דוקלא.

וז"ל מז"ה יצחק אהרן סנ"ל
אימינא זצ"ל אבד"ק לבוב
כי כאשר נמלאו להרב הנ"ל י"ג
שנה הלך אל רודו הנאון בעל
ישועות יעקב שיברכהו ולקחו הנ'
הנ"ל בין ברכיו ויברכהו ויאמר לו
בני יקירי בטח תניד על הסעודה
אזיה דרוש אמור לי באזיה סוגיא
תניד ואמר לו בהסוגיא דהמוצא
תפילין מכניסין זוג זוג ולתריץ קושית
התוס' שם ואמר לו אמור לי אם
תניד מחדושי עצמך או מחידושי
אב"ך ואמר לו שיאמר תירוצ א'
על קישית התוס' בשמו ותירוצ א'
כשם אביו ויאמר לו הישוע"י הנה
לכאורה יש לתריץ קושית התוס'
באופן זה ואמר את האופן זה
התירוצ בטח תניד אתה
בדרושך ולכאורה יש לתריץ קושית
התוס' באופן אחר וזה האופן בטח
תניד אב"ך וכן הי' כי קלע אל

שיח שרפי קודש

שאלה בענין ענונה ועוד על זה תשובה נדולה וכאשר נזרמן לו שנמע ללבוש נכנס אל הנ' ישועי לפלפל עמו בזה ואמר לו הגאון ישועי סברא א' בענין זה בשם הריטב"א ובסברא זו נסתר מחמתו כל דברי הרב מקאמינקא ואמר הרב הנ"ל שהוא למד בעת קונטרס ענונות על בודיו עם כל הקדמונים והאחרונים גם בהריטב"א למד ולא ראה זאת ואמר לו הישועי הנה אנכי לא עיינתי עוד בהריטב"א זה עשרים שנה וניתני ספר הריטב"א ונחזה ויבוקש הדבר וימצא בהריטב"א כמו"ש הישועי והרב מקאמינקא למד שם ולא דקדק ואמר הרב מקאמינקא אז מען זאנש אנאון זאל מען גלייבען:

ע"כ נשלח לי מהרה"ג הנ"ל שליט"א.

לו ואמר להם הישועי שהדין עם בעל חז"ל אך לא מטעמו ומקורו והמקור הוא מסקום אחר והראה מקור לדבריו עד יגשגשוממו שניהם מנידל חריפתו ובקיאתו ואחזו שניהם בידיו של הישועי זה ביד ימינו וזה ביד שמאלו ונשקו את דיו סרוב אהבה וחיבה:

(רמנ) עוד סיפר לי הרב הנ"ל כי הרה"ק מסטרעליסק זצ"ל החזיק מאד מן הישועי ופ"א שאלו אותו בענין שאלה אחת אל מי מקדושים יפנו להרצות השאלה לפניו ואמר כי יפנו אל הישועי כי הוא רבן של בני הגולה ובשמים פוסקין הלכה כמותו:

(רמד) עוד סיפר לי הרב הנ"ל כי הרה"ק מו"ה שלום זצ"ל אבר"ק קאמינקא הי' לו פעם אחת

העתקה מנוף כתי"ק הבגיד בקאזניץ ז"ע. מכתב.

ב"ה כ"ב סכת שנת שחוק פינו לפ"ק.

שו"ר לה"ה ירידי תלמידי אהו' הרבני (נמחק תיבה) המופלג הנגיד כש"ת מ' משה ולאחיו הנגיד התורני מ' זעליג נ"י.

מי יתן והי' לבבם זה לכ שמח בוא יבואו על ראש שמחתי שמחת נשואי נכרי הבתולה המיוערת לבעל נכד הרב (נמחק תיבה) אב"ד ר"ק

(*) למען ידע כבודו א' מי ירחמן דברי מחטת סק', ידע כי ס'ל טולאש מאלא סגור סתור בגדי אדוק ויהא אלקים ר' שלמה זלמן מיערסלוב. שהובא נוסח מלכתו כס' בחלת עולמים אלת ח' ונפטר כ"ד סיון תקפ"ס, (והכז אדוק סק' ר' ליטא טולדורייזר הי' מחלת עסקי סק'). וזו שני גנים א' סרוב המלוא"ג אדוק ר' יעקב משה מוהבאט ונוסח מלכתו כס' בחלת עולמים אלת מ"ב הוא אלו של הספ"ק ר' יעקב אבד"ק סולאזא, (ג) אלוו יא"ר זעליג מוהבאט ולאלמים הלל סתב כמניד ז"ע אלת מחבתו הנ"ל שהעתיקו מיד סתורני מסתובב כמניד ר' זעליג דמיניטט מסס נכד כר"ר זעליג מוהבאט הנ"ל.

ידידו ש"ב הדו"ש באה"ר צבי יחזקאל מיכלזאהן
(הוא האבר"ק מלונסק שליט"א בעת בועד הרבנים לעדת ווארשא)

דק' (נמחק תיבה) ועת דודים (נמחק תיבה) יופיע אי"ה ה' ב' שבט,
עתה אקום קימה שיש בך הידור אי"ה על ראש שמתת בניהם יזכו
לחיות בנועם :

אלה דברי א"נ הר"ש בלב ונ"ח

נאום ישראל בהמנוח הר"ר שבתי זיל מ"ס.

המכתב הזה כתב הה"ק הר"ר וואלף מסטריקוב וצללה"ה
בעניני שידוך.

אבותינו ספרו לנו בענייני זכר ומחברת כאלה :

קול קורא בשמים ממעל השלבנה הנפשות יחד, אבל מי יתננו חוזה
לדעת מה פעל אל ? אמנם אם ההתן רוצה והכלה חפצה, ולב
המחותנים לא יפרועו, זה האותו כי פועל השמים יונק בלבבם, ורצון שדי
בזה יסתתר :

מכתב שני אשר כתב הרב הק' הר"ר וואלף וצללה"ה הנ"ל
להמבורג תשואות חן עבור ידידו שנסע שמה לרפואות תעלה ונתן
עליהם כרכותיו הקדושים.

אל הפחות והסגנים, חבר כהנים, אנשי מדע ונכונים, זורעי צדקה המונים
המונים, מנהלי קרי' קדושה האמבורג, ובתוכם רופא המהולל ממעלה
הראשונה, — ובראשם נזר הקודש ארון העדות אשכול המדעים, שמו שמן
מורק כש"ת מ' שאול ראזענוואסער נ"י. הן האיש אשר מעודו ה' מנגידי
קהלתינו אחווהו נחלי המסיבות, והמעיקה לחצתהו, לעזוב ארץ מולדתו
ואשתו וצאצאיו חמשה, האהובים לו כנפשו, הסע גורלו עלי האני'
ההולכת בלב ים הוועף לעמתו — והדבר היתה כה נחוצה עד כי קצרה
לנו העת לעשות אתו ברכה, לתת לו מכתב תעודה לדרך, כי פתאום
זעקו התובלים רעשו תופשי משוט, ויאיצו באיש מאוד וישאווה — !
ויסעו — ! האני' מוצאת, ונפשינו מרחוק התיצבה, מלאה דאגה, מכמת
כה וכה, לדעה איפה נשאו תולדות העת את אחינו בשאון נליהם והנה
בציפיותינו מנילה עפה באת, וישועה כשרה — כי הולך ד' אותו ברוח
חמלה עזה, ויבואיהו המבורג, חן חן לכס נשואי', מטעם יפה, ולפעולתכם
נעימה, — אתם ראייתם האיש המושלך הזה ותחס עיניכם עליו, ותרופה
למחלתו האנושה מצאתם (חסר) :

שיח שרפי קודש

ב"ה יום ג' י"ז אלול תרל"ג לפ"ק.

שלום לכבוד מחותני היקר ומחולל נגיד מפורסם ונדיב
כ"ש מ"ה שרגא פייוויל פרידמאן נ"י.

מכתבו מיום כ' שבוע העברה הגיע לידי ע"י הפאסט—ביום א' שבוע
זו—ומיד הלכתי עם המכתב לפני כאמ"ז הנאון שליט"א—
והשיב לי בזה הלשון—אשכנז—וואס וויל ער האכען עם איז שוין
בעסער אויף די אויגען—ומאוד הי' לפלא בעיני—כי בהמכתב הי' כתוב
אשר יש לו כאב עינים למאד, וכהיום אשר בא לידי מכתב שלו ע"י
הפאסט אשר נכתב ביום וע"ס"ק שבוע העברה, ראיתי אשר רוח ה'
דיבר בו כי בעת הזאת הוטב לו על עיניו—אי"ה אזכיר אותו עם ב"ב
ועם אנשי עירו לשוב לפני כאמ"ר שליט"א, וימחול להודיע לי בכל
עת ממצב בריאתכם—אי"ה אזכיר אתכם לשוב לפני כאמ"ר שליט"א
בר"ה הבע"ל כאמ"ר שליט"א מברך אותו לרפואה שלימה על כל
איבריו ולהצלחה בכ"ע אותו ואת ב"ב:

ממני ירדו הדו"ש בלונ"ח ומברכו בכ"ט ולכוז"מ, ולרוחב לב, ולב שמח,
רפאל בהנאון הקדוש שליט"א מפ"ק טשעכנאווי בזו הרגע הזכרתי
אותו לטובה על המכתב אשר השנתי היום וכאמ"ר קרא בעצמו
המכתב לפני ומברכו בכ"ט ג"כ על המכתב מהיום:

ממני רפאל הג"ל

ב"ה יום א' ויקרא תרל"ג סטריקוב.

לכבוד ידידי מחו' המופלא נגיד וחסיד מפורסם כש"ם פייוויל ג"י
שלום ובריות ועושר וחיים וחנן שמח לך ולכל אנשי ביתך:
המנה קבלתי לשמחת פורים אבל האגרת השנית, אשר בא לידי בשושן
פורים העציב את רוחי—אנכי דברתי טוב אליכם דא
כמאמר אשר כתבת אלי כשם אחי מ' יעקל יחי'—בתחלה החיליתי
בקול דממה דקה—לא בקול רעש גדול לבלתי אראה כנוגע אולם
אחרית דברי—כי גם הרב גם הנספחים אליו לא נכונים הטה. לער.
מצאתי איזה שירות אשר החילתי לכתוב—והגם רצופים פה אבל נאמח
הכל הבל, אם הרברים אינם נשמעים בקדוש—וכבוד אאידמו"ר שיחי'
הוא איש קדוש ונורא ולא ישא פני כל כופר—ממון, חסידים, כבוד,
הכל מאמץ ותוהו נחשבו לו—לסור מדין תורתו חלילה מצעד אחד ומי
ישיבנו?—הבו לכם עצה—אנכי ידידכם ככל לבבי ונפשי אחי לידידי
תשואת חן ע"ה השמורה אשר אמר לשלוח—ואבקשהו כי ישלחנה—נקי

(*) אבני מכתבים האלה מהס"ק בר"ר וואלק ואלנס"ה מסטריקוב ומחזיו הכנ"ר רפאל ואלנס"ה וי"פ
אבר כחננו למחותם בר"ר פייוויל מנאמנין ו"ל כלה לי העתק מל"י מכתב ש"כ יד"ל הרה"ג
מנדל נר אכנים ט' טק"ח טוה"ר ז"ל יחזקאל מיכלאלין בלע"ז האב"ד ק' טווסק כעת טעם כרננים
לפדה וואלכ"ה י"ז.

שיח שרפי קודש 131

מכל מכלול הלילה, כי ברעתי לאפונה בהתנור ראשון לכן יסגר מעשהו ויודיענו אם נתן החטים עוד הפעם על המלינעק כי הי' ביניהם נגרים נשתתים. ידיד אוהבך הק' וואלף לנרא:
מעסקי אודיעך לו אכחש יחי' לי חלילה היוק' איזה סאות רוי' והנחתי בתוכו מסון הרבה אשר לקחתי עמי' היתר עיסקא, אולי ירחם ה' כי תוסב העת ואצא כשר, הכל ביד ה':

שמעת שלומים לכבוד ידידי מתי' המופלג חד מן חבריא העתיקא חסיד מפורסם נחום ישראל הכהן. שלום לביתך ושלום לכל אנשי ברייתו ישליו אהוביך.

ראשית אודיעך כי שלום ובריאת אתנו פה וכי אחרי ראותי פניך בשמיטאל הגיע לידי אגרתך מפ' בא עורנו חתום בחתימתך, עד נאמן כי זו לא קרב אליו, והסיבה אשר התמהמה על הפאסט נעלמה ממני—לכבתי ידידי לכבתי, שמה בעבר הווייכמיל כרתי אתך ברית חדשה כאשר עלינו ברגלינו צעדנו כרפס וחול ואתה עיף ויגע ורסיסי ויעה נספו ממני כי חלית מעט ממורח הדרך ועל כל אלה כאשר נתתי לך ידי להפריד ממך נקוו מידמע סביבת בת עיניך—והי' קשה עליך פרידתי, גם אני אחיך חמרטרו מעי ואולם חזק אני ממך בלבי צפנתים והראיתי פנים שוחקות אז חזיתי כי יש עוד שרידים אשר נשארו באמונתם, אך ועיר שם, ועיר שם, ובאשר מדי זכרי אותך המומעי לך התאפק לא אוכל—ודל שפתי המסוגרה תביע בלשון חידה דברים אחרים ולבך יבין עד אן ירמזון מלי, אחי! עיניך הרואות כי התכל מתגוללות בהבלי—והרעת רבתה ורמעת העשוקים באין מנחם ר"ל—והחשובים, יטחאו כף ממשלי [ב' ד'] והמבקשים כסף מחפשים מטמונים המה יבינו יראת ד'—ובעבור כי ימי הזקנה ממשימים וכאים ואנחנו הסתופפו בצל ארזי אל קודש הקדשים נחפשה דרכינו—והי' כאשר חמצא איש יהודי אשר השליך אליו כספו ואילולי כבודו ריץ אחריו ובקש חברתו והי' אסור וקשור בלשכת הניית כי משם תצא תורה ומים קדושים נחלים מן לבנון ואין עוד:

ידידך

כבוד ידידי אחי חוג לבבי הרב המאוהג חריף ובקי מפורסם בחסידות משכיל ביראת השם תור אדם המעלה רצוי אחיו מהולל לשם ותפארת בש"ס יעקב שליט"א,

שלום לך ושלום לביתך והנני דובר שלום לכל זרעך והגלוים אליך וחיים ובריאת נצח סלה ועד אמן, אחי מבטן ורעי באהבה נפלאה קשה עלי פרידתך ועברתך ממני, הלאה הלאה כי קשתה גרסה נפשי לתאוה לעשות עמך חוזה סחזה מול סחזה—והרדנה עינינו דמעה—סרם הפיר מאתנו, אבל רבות מהשכחות—ומי יודע? כי דרכי עוד היום לא נגון לפני

שיח שרפי קודש

לפני—לא אוכל להגיד—אי איפו יהי דרכי ישונו לשלום אייה—לכן אקדשך היום ברכת טוב, כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בדרך אותך וכל אשר אתך ותהי נטועים בארץ יהודא בכל הטוב והורה ועבודה, בשני שולחנות מלאות כל טוב ויופיע כוכביך יעקב, ירום ונשא וגבה מאד, בזכות אבותינו הקדושים שוכני עדן ז"ל, עמיו סגור פיה כי מלאתי דברים כגלי הים, אחיך ואוהבך הנותן לך ידו ולבו מרחוק באהבה ואחזה נפלאה:

הק' וואלף לאנדא

בעט ברזל חרתי דברי כאשר לא נסיתי, ותסלח לרוע הכתיבה, שלום לכל הידידים יחי' ושלום לנהנאל בן רויוע, העליון יצליח דרכו, בבואך שמה - תדבר בשמי לידידי הרב החריק החסיד כשם בנימין ליב יחי' העשרים ר"ב אשר אמרתי לתת להם אשלח אייה בקרוב, ותגיד לו כי הספר מקראקא לא הגיע לידי—ור' חיים קלמן שלח לי ספר אחר בכללי קבלה והשבותיו לו:

השני מכתבים העתקות ממכתבי הרב הצדיק מסטריקוב וצלליה.

חידות מאדמיר הזקן הכהן הגדול מוהררה'ה וצללה'ה מאלכסנדר

אמת ואמונה בי, ובשקר לא חפצתי (אות אלה)
אזן אנשים אנלה, ובי נביאים ינבאו
אין אמר בלי נשמע קולי
ואם בי יכרת ראש אדם והיו לדם
ואם מפני איש אסתר, עודנו יש נמצא
ואם באנשים לא אבוא, והיו לנשים
ראו נא איפוא מי אני
הביטו פלא, וחכם באתור ישבחנה

ראשון לראשונים אני, ואת אחרונים אני הוא
מכרומים רבים ידעוני, ובאהלי זדים לא ימצאוני
אברהם חרעו ידעתי, לעשו ובניו לא נשמעתי (אות ריש)
ואתה בן אדם כי תתפלא בי מי אני
ראה ישר והפכהו אז תביניני
כי הנני ראשית לרש, ואחרית לעשיר

נשלח לי מדרב הג' חנוך העניך שליט"א האבר"ק גאלין.

שיר מבעל ה'י' הרי"ם אשר כתב בתור הסכמה לא' ממשבילים
אשר לא הסכים עם מחברתו.

שפת עבר תבל וציצאיו עת נבראו
בך כולם בשם נקראו
דברת אלקים חיים בלשונך שמעו
חיי עד — נביאיו בלב עמו בך נטעו
אך עתה משנאי ד' ומחקומיו הכסילים והנזמרים
אוחד ישימו לחץ לירות בך בסו אופל ללב ישרים
להשקותם לענה ורוש ממי המאריים המרים
למה זה שר בשירים על לב רע וקול כסילים ברוב דברים
אנשי זדון ומרמה! אם זדון לבכם השיאכם לסור מאחרי ד' וחוקותיו
מחמדי תבל אכרו אתכם בעבותותיו; לבלתי תת אתכם לכת במעגלי
צדק ואורחותיו

מדוע עוד תשמתו וגם תגילו
ערת ד' כצאן למבח תובילו
אשכנו הערינה! אל מי מבלעדי הרשעים האלה דמוע תדמע עיניך
ומי זולתם — לעפר הורידו נאוניך
אך — המית קול תושי' נשמע תמיד בנבולך
מרים דרכה רנל זדים האלה בחוצותיך (ט' נדסס ט)
אנשי פוילין! אם גם בכם הצרעת הזאת פרתה
לשתות מים מסקור משחת נבעו
אם לא תשימו על לב מרם תמכעו
והבאתם עליכם קללה ולא ברכה (פי' י' נדסס ט' אמת ואמונה)
דוברי משרים אל מבטי שפתיים דובר צחות לא יבישו
נונה ברק הצדק יהל אף אם כתונת המליצה מעליהם יפשימו
לא כן לשון חרמית אם לא במבטא המליצה דבריהם יפאר
אך הסר המצנפת אזי מאומה לא ישאר

שיח שרפי קודש

זוכר עולם

שיר קטנה על-מות הנ' הנשיא בישראל מו"ה רבי עקיבא איגר זצלה"ה

עלה חמות בחלונתך נברת הקריות
קרץ אכזרי בא בא, שדרה מעון אריות
ידו הניף בעים הפיל מלבנון ארז
בניהם יקוננו המופדים אי'—ראש גליות
אדה, נשיאנו איפוא, אי' גלה הכתרת!

* *

באו בני ציון, והלילו, קראו עצח
נר אלקים כבה, נשבר מקל תפארה
ואין עוד חזון, אהה! גדול כים שבך
מי יפרק שאלה, מי יעצור בעמנו
שדוד שדנו, גלה כבוד מקרבנו
הוי אריאל — הוי! כי נשברו הלחות והארץ

* *

המתאבלים ובוכים איש סתר אהליהם
על אברן צדיקים ותופשי תורה
ההולכים חשכה ודמעתם על לחיהם
על כי גלה מישראל רב ומורה
שומטו בשורת ומצאו מרגוע
ואם הוא קטנה קלה וקצרה
תלמדו להתאבל על צדיקים ולדמוע
ואף למצוא מנוח ועזרה בצרה

* *

בני פאזען היקרים הורידו עדיכם
שבו ורדו לארץ כי נעלה מעליכם
המלבישכם עד הנה צדקה וישע
ודכא לארץ עשק ורשע

תנצב"ה

(*) לא ידעתי מי הוא המחבר ורק זה כמעט מונח לפני כתיבתי.

ע"כ נשלח לי ידידי הרב ואברהם גאלין מו"ה חנוך העניך שליט"א.

שיח שרפי קודש

הרב הק' מוהרש"נ וצללה"ה בעהמ"ח שו"ע ורב וותנאי
שאלו אותו, עכבר שנפל לדבש מה דינו, והשיב במליצה
אשר יקראו אותו ככל הצדדים ח"ל.

פ' ר' ש' נ' ר'
ר' ע' ב' ת'
ש' ב' ד' ב' ש'
נ' ת' ב' ע' ר'
ר' נ' ש' ר' פ'

דברים נוראים תפלאים מוהר"ק נ"ע ז"ע ועכ"א

העזקה פתח שער הספר

ב"ת העתק אות באות מספה"ק, עמרת תפארת ישראל
סאת הרב המניד הקדוש מוהר"ר ישראל סק"ק
באהפאלי וצ"ל בן הרב הקדוש מ"ה אברהם דק"ק פאהר
רוביטש והוא בנו של הגאון הקדוש סק"ק קאריטמשוב
וצ"ל, ניסו ותלמידו של המפורסם הקדוש מרן ר' שלום,
שהוא אבני הקדוש המפורסם ר' ישראל מרוזין וצ"ל ואבני
אמו הוא הקדוש המפורסם ה"ר מנחם נחום מפשענאביל ז"ע
עלה השמיטה שנת תרי"א ב' אייר גרפס תרכ"ז זמאמיר".

היה צריך להלביש א"ע בשכל
הסוס לדבר עמו כפי ערכו, וכן
כתיב וידבר על העצים ועל האבנים
המכוונן שהיה יכול להשפיל דעתו
הגדולה והרחבה לאין שיעור שיוכל
לדבר על דברת בני אדם שהם
בדמות עצים ואבנים כך אתה אל
תקשה בענין שאני מדבר עמך
כערכך להאריך בהבאים אשר הסה
כפי דעתך ושכלך כי זה סמך
כערך הסוס שהיה מדבר עמו שלמה
המלך ע"ה, וכי קמן הוא בענין
שאני יכול לדבר עם הסוס ותלך

האיש

(פ' נח) א) וכבר אמר על זה הרה"ג
הצדיק המפורסם בדורו
ה"ד שניאור זלמן מלארי נבג"ס
לאיש אחד שבא לפניו והרב הק'
היה מדבר אתו לפי דרכו של
המבקש כנ"ל ושאל אותו האיש
מהו היתרון והמעלה מהצדיקים על
שאר אנשים, והנה נודע לכל העולם
חכמתו הגדולה של הרב הצדיק
חנ"ל, והיתה תשובתו בזה"ל כתיב
ויחכם שלמה סכל האדם וגו' והיה
שליט ומושל על האדם ועל הבהמות
ותנה כשהי' צריך לדבר עם הסוס

שיח שרפי קודש

הרב הקדוש וכו' ה"ר אהרן קארלי-
נער נ"ע זי"ע בפסוק אל תאמר
מה היה שהימים הראשונים היו
טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת
על זה ואמר על עובדא שבא איש
א' מסקורבים שלו לפניו ואמר לו
מה זאת אשר בימי חרפי לסדתי
והתפללתי בהתלהבות ובחשק נמרץ
והיה לי חיות בכל עבודתי ובדרכי
החסידות וקייתי לעלות במעלות
מדריגה אחר מדריגה ביתר שאת
ויתר עוז, ועתה נלקח ממני כל
זאת ואין לי שום חיות בשום דבר
שבקדושה ונשארת בלא תורה בלא
תפלה ונפלאה הוא בעיני, והשיב
לו הצדיק על זה נאמר מה היה
שהימים הראשונים כנ"ל ופ' הדבר
ע"ד משל באיש אחד עשיר חמל
על דל ואביון אחד שהוא שכינו
הקרוב אל ביתו וראה דלותו ושפלותו
שמוטל ברעב רח"ל ואין לו במה
לפרנס אשתו ובניו ויחמול עניו
ונתן לו איזו סך מעות בהלוואה אשר
מזה ישכיר לו איזו פרנסה חנות
או מדינה כדי להתפרנס בריוח ואם
הדל הוא בר דעה ויודע היטיב
שזה המטון אינו שלו ומשיג עינו
ולבו שלא לאבד אפי' פ"א ומפרנס
א"ע במועט מן הריוח בהסתפקות
במזונות מצומצמין מאוד רק כדי
חייו והנשאר מן הריוח נוגו באמתחתו
כדי שאפי' אח"כ אם ישיב המטון
לבעליו ישאר לו ממה לתת פרנס
בכבוד ויהנה מיגיע כפיו ולפעמים
מרויב הנחת שיש לבעל המטון
העשיר אחרי ראותו שהצליח מעשיו
ועשה פרי אשר הקים מעפר דל
ואומר לו אחי יהי לך אשר לך
במתנה נמורה, אבל אם האדם אין
בו דעה ומיר בקבלתו דמי הלוואה
כנ"ל אשר לא עמל בו הוא מעולם
תיקף מלביש א"ע ואת בני ביתו
חליפות

האיש הלזה בפחי נפש, ואני הייתי
מכיר האיש הזה שהיה נכבד מאוד
והי' מפליא חכמתו של הרב ז"ל
איך שנעשה איש כשר ע"י דבריו
הקדושים (פ' נח):

[להפטר פ' מקץ] (ב) וכמו כן
שמעתי בשם

הרב הגאון הצדיק מוה"ר לוי
יצחק נכנ"ס אבר"ק בארדיטשוב
שהקשה על מאחז"ל במדרש ויחכם
שלמה מכל האדם אפי' מהשוטה,
דמאי רבותא שהיה חכם יותר מן
השוטה הלא היה חכם יותר מכל
החכמים, ואמר הפי' כך השוטה
נדמה בעיניו שהוא חכם גדול אין
כמותו בעולם ואין מי שיוכל לנצח
אותו להראות לו שהוא שוטה ומה
שהוא עושה הוא שטות, וחכמת
של שהמע"ה היתה גדולה כ"כ שהי'
יכול להלביש א"ע ודעתו בלבושים
רבים להיות נדמה בערך השוטה
להראות לו בראיות ברורות עד
שגם השוטה הורה לו שהוא שוטה
וזהו אמרם ז"ל אפי' מהשוטה (שם):

[פ' יתרו] (ג) והוא שאמר החסיד הק'
המפורסם ר' זוסיא

נ"ע מהאנעפאלי זכותו ינן עיינו
בחרו כל זרע יעקב יכבדוהו
כדבר המלך ודתו, לנות בו ולשמוח
בתענוג אכול ושתו, כל עדת ישראל
יעשו אותו, ע"ד הנ"ל כל זרע יעקב
מכבדין את השבת עפ"י דברי
הש"ת זכרת שד תורה אבל
מחכונים ניכ להנאת עצמם לנות
ולפוש מעבודת החול וגם לשמוח
ולהתענג מאכילה ושתיה נופניות
אמנם עדת ישראל יעשו אותו בלתי
לח' לבדו (שמות):

[פ' משפטים] (ד) עיר נקרים הקדמה
אחת מה שמעתי ממורי הרב
הק' והמהור ה"ר שלום נ"ע שאמר בשם

ועתה לקח את שלו מידך ואתה נשאת בחוסר כל ולכן צריך אתה לשוב בתשובה שלימה לפני המקום ב"ה ואם תבקשנה ככסף וכו' או תבין יראת ה' ודעת קדושים תמצא (משפטים):

[פ' עקב] ה' ושמעתי מאא"ז הרב המפורסם מוה"ד מנחם נחום זצוקלה"ה שאמר ע"פ ועתה ישראל מה היא שואל מעמך כ"א ליראה ורחוץ אל תקרי מה אלא מאה שהכוונה הוא כך מ"ה רוסו לענוה בחי' ונחנו מה זה הדבר שהש"ת שואל מעמך אבל אל תקרי מה לא תקרא ענוה אלא מאה באם יש השראת א' בתוך אותיות מ"ה, זה הוראה שאלופו של עולם משרה שכנינו בהוכו וזהו הסימן של ענוה אמיתית שאין בה שום שמץ פסול כי אם ליראה את ה' וכו' אבל ע"י ענוה פסולה לא ישכון בתוכו אור הקדושה כלל (תרומה):

[פ' מצורע] ו' שמעתי ממורי הקדוש והטהור צדיק י"ע הוא ניהו מר ניסי הרב ר' שלום מפארוכביטש נב"ם וי"ע, שאמר ע"פ אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וגו' שיש מאנשי החומר המשוקעים בחומריות ובהבלי עוה"ז והולכים במועצותיהם ובשרירות לבם איש הישר בעיניו יעשה והמומאה חופף עליו כל היום ובפתע פתאום ירמה בנפשו אשר הוא ג"כ מעובדי השם וכי עשה תשובה כפי שכלו המנושם ובעבור זה יש לו נכה לב ודומה בעיניו כי זה התנשאות הנפש וזהו, שאת, או שנרמה לו דכיות והתקשרות והתחברות בה' וזהו ספחת, או שנרמה לו בהירות המוח וזהו בהרת, ובאמת הכל הבל וזה מפתיו

הלימה שמלות בדרך הנגידים ומוציא הוצאות בביתו כמו העשירים גם בשבתו עם נגידים וכן בלכתו בדרך מתנהג בפיזור ובותרנות בודאי אינו רואה סימן טוב בכל מעשיו ובכוא זמן המונבל לפירעון תחוב ובא בעל המסון לנכות חובו יורה אפו בו מאד ולוקח כל הנמצא אתו כמוזמן ובעד מה שחסר לו מן המסון לוקח מאתו כל המלבושים אשר עשה לו ולבני ביתו בעבוסו וזהו נשאר עני ורש וחסר לחם כבתחלה וכן הדבר הזה במילי חסידות שלפעמים איזו צדיק בדורו מרחם על א' מסקורביו ומשפיע עליו מאורו הגדול והקדוש ומתחיל ללסוד ולהתפלל בחיות והתלהבות ומתנהג בדרכי חסידות וכאשר הוא חסיד שומה מדמה בנפשו שכל זה הוא משלו ומשטה א"ע ובא לניאות ונבחות הרב מזה על כן חרה אפו של הצדיק עליו ולוקח את שלו מאתו והוא לא נשאר בידו מאומה ואפי' כל אשר עשה בעת הטוב שיך הכל להצדיק הנ"ל והוא נשאר בעירום ובחוסר כל, אבל אם חכם וראש האיש הזה ויודע ומכיר חסרונו ושכל זה הוא קנין שאינו שלו או יש לו לב נשבר ונדכה מאוד ומלא בושה וכלימה, וזהו סימן טוב כל שיש בו רוח נשברה ומייגע א"ע ככל כחו לעבוד הש"ת ביגיע כפיו ואזי מוסף והולך ביראת ה' טהורה ונשאר עומד בצדקתו כל ימיו והצדיק חונן ונותן לו גם את אשר לו במתנה כניל וז"פ הפסוק אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה ואל תתמה ע"ז כי לא טחכמה שנים מה דעת לא היה כי לא טחכמתך וזה מה שהיה רק, שאלת על זה, שחית הכל בדרך שאלה מהצדיק

שיח שרפי קודש

הערה כולם קדושים וקדושתם רב
מאור ודפח"ח (פרשת אמור):

[פ' בחקותי] ח) ושמעתי בזה דבר
הפלא מפי

כבוד הרב הקדוש והטהור מאפסא
נבנים וי"ע על הפסוקים (ביוקאל
כט) נבוכדנצר העביר את חילו ונו'
ושכר לא היה לו ולחילו מצור על
העבודה אשר עבד עליה וכו' הגני
נותן לנבוכדנצר את ארץ מצרים
וכו' והיתה שכר לחילו פעולתו
אשר עבד בה נתתי לו את ארץ
מצרים וכו' כי הממונים בעלי הדין
אשר ברא אותם השי"ת להנכם
בהם מעוברי רצונו וכאשר עושים
תשובה וחמת המלך שככה אז
צריך לפיים את בעלי הדינים וליתן
להם חלקם ממקום אחר וזהו שכר
מרחתם אשר נתעוררו לעשות
נקמה בעוברי רצונו ודפח"ח (פרשת
פנחס):

[פ' ואתחנן] ט) שמעתי מפי זקני
הצדיק הק'

והטהור אדור ישראל ר' נחום
וצוקללה"ה שאמר על דברי חז"ל
וכי אפשר לבודד להרביק בשכינה
כו' אלא הדבק במדותיו מה הוא
רחום אף אתה רחום וכו' והקשה
הוא וצלה"ה הלא המדה הראשונה
הוא אל ואיך אפשר לדבק במדה
זו והדרא קשיא לזכותא ותיירץ
דמדה ראשונה הוא כלל היינו
שיאמין אמונה שלימה באלהותו
יתברך כי הוא אל אחד בשמים
ובארץ ומלא כל הארץ כבודו לית
אתר פנוי מיניה וכאשר ישמור
האדם זה הכלל אחר כך ידבק
בהפרטים מה הוא רחום וכו'
ודפח"ח (פ' ואתחנן):

[פ' פנחס] י) ואנא עובדא ידענא
בימי אא"ז הרב

מפיתוי היצחקי וכל כת דיליה כד'
שלא יכיר חסרונו לעולם וזהו והיה
בעור בשרו לנגע צרעת ויש ר'
מראות ננעים נגד הד' יסודות אשר
יעשה האדם לחטוא כהנה יי"ה
המדות רעים נמשכים מה' יסודות
לכן העצה לזה והובא אל אהרן
הכהן וכו' פי' שיבוא לפני חכמי
הדור הם הכהנים הנגשים אל ה'
וראה הכהן את הנגע פי' שהחכם
מסתכל ורואה בעין שכלו על האיש
הזה עפ"י הבחי' הירועים לו
לפעמים עושהו טמא מוחלט ולפעמים
טמא מוסגר שבעת ימים לטהר הו'
מדות אשר פגם בהם ולפעמים
צריך ב' הסגרות עפ"י מדותיו עד
שמתקן אותו בתיקון הראוי לו ואז
וטהרו הכהן שמשטיף עליו רוח
טהרה וקדושה ונעשה בו צירופים
חדשים מנגע ענו, ומפשע שפע,
ומעון ענו, וממות תום, כידוע לידועים
ע"כ דבריו הקדושים ושפתים יושק
ודפח"ח (פ' מצורע):

[פ' אמור] ז) שמעתי מהרב הצדיק
הגדול המפורסם

מהר"ר אברהם יהושע העשיל וצ"ל
מאפסא בפסוק דבר אל אהרן
ואל בניו ויגזרו מקדשי בני ישראל
ולא יחללו את שם קדשי אשר הם
מקדישים לי אני ה' שהוא רומז
תוכחת מוסר לבניהם של קדושים
שאל ידמו בנפשם לאשר הם זרע
קדש מתקדש שמי על ידיהם ולא
ע"י אחרים שאינם זרע קדש
חלילה וחלילה לומר כן, וזהו דבר
אל אהרן ואל בניו ויגזרו, פי'
שהם יכתירו להם גזרין קדישין
מקדושת ישראל ולא יחללו את
שם קדשי כי פן יהי חילול שמי
ח"ו כאמרם אשר הם מקדישים לי
ולא יאחרים ולא כן הדבר כי כל

התחזקו בתורה ותפלה בשמחה ובטוב לבב, התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם כי הבא למהר מסייעין אותם, ובשמעם הדברים האלה אשר יצא מפי זקני זללה"ה נתנחמו מינונם ונתמלאו שמחה רבה ואמרו כולם שנפירוש החיה אותם ורוח חיים נתחדש בקרבם כי היו יראים ושלימים אשרי חלקם, אבל החסידים אשר בימינו לא יועיל להם נחמה כזאת אך מעולם אין להם כאב כלל מזה ואין צריכים לנחם כי אין להם צער בעבודה שלהם ועיקר השמחה שלהם הנדלות ונבחות הלב להתפאר ולומר איש חסיד אני ולהעיו פנים נגד כל אדם כאשר הוא מאנשי אפרתים של אותו צדיק וסדרה בנפשו שכמו שהוא חשוב בעיניו כך הוא חשוב בעיני הצדיק והוא מוטעה מראשו ועד רגליו ה' ירחם עליהם ויתן להם לב טהור לשוב בתשובה ואז ידעו כי עירומים הם מכל דברי קדושה:

[פ' לך] יא) חדל להיות דשרה אורח כנשים פ' שזה הנזק אין לו עוד מאורח ודרך שאר הנזפים, שאין ירא עוד להסיתו לתאוה נזפיות, וכמו שסיפרו מהרהמ"ג הגדול סטעזרימ"ש נבג"מ זי"ע שישב בסעודה עם חברי קדישא דילי' והיה בחדוה רבה ואכל פירות בלי בדיקה מתולעים גם שתי משקה בלי מינון ואמר לחבריא אתם תמהים עלי תאמינו לי שהתולע ירא ממני, פן אבלע אותו, והמשכיל יבין התולע הוא הסמ"א וכל כת דילי' [כידוע] מכוונת עולת תמיד בהיפך תולע יעיין בסידור האריזל' ומאכלו ומשתתו של תלמידי חכמים הוא בבחי'

קדוש והטהור צי"ע ר' נחום וללה"ה נבג"מ היו נוסעים אצלו חסידים נמורים בני עליה והיו מועטים והיו מתנוררים ומתנודדים תחת הספסלים ופעם אחד באו לפניו בתחנונים ובבכיה ברמעות שליש ודברו כל לבם לפניו איך שנפלו למטה מאוד בחשכות ומרה שחורה ואינם יכולים להרים ראש בתורה ותפלה ועבורת הש"י והיה נשבר לבם עד שנעשו חולים ממש וכמה מהם גפלו על ערש דוי וכאשר ראה זקני זללה"ה כשרון לבבם איך שהם חפצים קורבת אלקים חיים באמת היה מנחם אותם ואמר להם בניי חביבי לא יהיה לכם שום ענמת גפש מזה כי זה הוא בחי' דורמיטא כי כל מה שיש בעולם יש באדם כמו שבר"ה היא הסתלקות החיות והמוחין מכל האורות העליונים שבכל עולם והוא בחי' דורמיטא ושינה כדי שיתחזקו ויתוספו ויהי אח"כ בהירות רב בכל העולמות עי"ז כן הוא באדם השלם החפץ באמת להתקרב להשי"ת מוכרח להיות אצלו תחלה הסתלקות המוחין והחיות שע"ז יזכה לתוספת בהירות גפש רוח וגשמה שלו והירידה הוא לצורך עליה וכמו שבאדה"ר כתיב ויפל ה"א תרדמה על האדם וישן מזה נעשה אדם השלם וכן היה בכלל בריאת העולם מתחלה והארץ היתה תהו ובהו וחושך, ואח"כ ויאמר אלקים יהי אור ויש יתרון האור מן החושך וכמו כן נעשה באדם הנלבב החפץ להאיר גפשו באור החיים ועתה אל תעצבו בניי כי חפץ ה' בכם ובעבור זה עשה ה' ככה לטוב לכם כל הימים כדי שיהיה לכם אח"כ בהירות המוח ובהירות הלב לעבודתו ית' ואתם

בבחי' עולה ונסכים דבר יום ביזמ
(פ' וירא):

[פ' ואחתנן] (יב) ולא בתורה או
בתפלה לבד

יכול האדם לעלות למדקה ולדבקה
בו ית' כי אם בכל פרטין, עבודתו
באכילה ומשגל ומשא וטותן ושאר
צרכי בני אדם יוכל האדם לדבקה
בו, כי אור התורה מהפשט בכל
העולם ובכל הדברים וכמו ששמעתי
מפי סורי הצדיק הקדוש והטהור
ה"ר שלום ג"ע שאמר בשם זקינו
הרב המגיד הגדול והקדוש ג"ע
שיוכל להיות כאשר יקח האדם
איזה חפץ ממקום אחד ויגות אותו
במקום אחר ויש לו בזה כונה ישרה
לדבקה בו ית' אזי יש לו להקב"ה
תענוג גדול מזה כמו מעסק התורה
ותפלה וממשיך בזה חסדים ורחמים
בעולם (פ' תשא):

[שם בפ' הנ"ל] (יג) שמעתי לאמר
בשם

הרב המגיד הגדול והקדוש מסעור
רימ"ש ג"ע זי"ע ועכ"י בפסוק מאת
ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו,
פי' זאת מורה על בחי' נוקבא
שהיא מקבל מרכורא, וזה הדבר
פליאה נשגבה בעינינו איך שייך
אצל השי"ת שהוא המשפיע החיות
לכל הנבראים שיהי' בבחי' מקבל
ג"כ, כמ"ש חנו עוז לאלקים, ואחז"ל
ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים
ומפרש זה היום עשה ה' נגילה
ונשמחה בו, פי' השי"ת עשה זאת
למען יהי' לנו נילה ושמחה בעבודה
שלנו שמקבל הענוג מאתנו לכן
מצמצם א"ע כביכול להיות בבחי'
מקבל (פ' אתרי):

[פ' נצבים] (יד) בשם הרב המגיד
הגדול והק'

מסעוריש נכנס ויע"א בפסוק
השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו
כקדם פי' כי נודע הויכוח שבין
הקב"ה לנכנס, שהקב"ה אומר להם
שובו בנים שובכים שובו אלי
ואשובה אליכם, והיינו שיהי' מקורם
אתערותא דלחמא מכנס' ואח"כ
ישוב ירחמנו וכו', וכנס' אומרים
שובנו אלך ישענו כו' פי' שיהיה
אתערותא דלעילא מקורם להשיבם
אליו ית' ולפרותם מהגלות ולקבצם
מכל העמים ואז ישובו לה' בלב
שלם ויתקנו מעשיהם, ולזה בא
ירמיה להשיב להשי"ת תשובה נוצחת
באומרו השיבנו ה' אליך מתחלה
ואח"כ ונשובה, והגם שהאמת הוא
שצריך להיות מתחלה אתערותא,
עכ"ז חדש ימינו כקדם, פי' כמו
שהיה קודם בריאת עולם שלא
נברא עור שום בריה בעולם רק
שהיה אתערותא דלעילא עד שם
העתיד לבוא שהיה צופה ומביט
עד סוף כל הדורות וראה דנח"ר
שיגיע אליו מעבודת ישראל גוי
קדוש, כן עשה גם עתה שתגלה
כבוד מלכותך עלינו מהרה ושם
נעבדך ביראה כשנים קדמוניות
ודפח"ח (פרשת ואחתנן):

[שם בפ' הנ"ל] (טו) והנה דורות
הראשונים

אמרו בתשובת המשקל שישקול
כנגדה הנאה שהיה לו מהעבירה,
ולפי ערך זה עתה ימנף את עצמו
בתעניות ובגלגול שלג ובטבילה
במים קרים מאוד ולקבל עליו
מלקיות הרבה וכדומה, אבל דורות
אחרונים אמרו לפי תולשת הכחות
בימים האלו שתשובת המשקל יהיה
באופן אחר שישקול בדעתו ליקח
סוסר ממעשיו הראשונים איך שהיה
רץ לדבר עבירה לעשותה בחשוקה
ובזריזות

לקומי שמועות וסיפורי נפלאות
מהצחק זי"ע וזה"ה ועכ"א.

(א) שמעתי בשם הבעש"ט הק'
זי"ע וצוקללה"ה על
המניעות שיש לו להאדם בתורה
ועבודה, משל למדך בשר ודם
שעשה לעצמו סביביו חומות שוא
ע"י אחיזת עינים וכדומה כדי
שלא יוכלו שום אדם לקרב אצלו
כי לכל אדם נרמה להם כחומה
ממש והי' אדם אחד שהי' בו
אהבה וחשק גדול לקרב אל המלך
לראותו ודחק עצמו על התומה
ומתוך דוחקו בחומה ראה שהוא
קרב למלך, ואז נתודע לו שבאמת
חומות שוא הנה כמו כן המניעות
שיש לו לאדם שנראה להם כחומה
לפסוק בינם לבין אביהם שבשמים
אבל באמת הם חומות שוא והבן,
[עיין בספר דגל מחנה אפרים
הפסרת חבא באריכות דבר זה
עיי"ש]:

(ב) שמעתי שפעם ראשון שבא הרב
הקדוש וכו' הר"ר דוד
מלעלוב זצ"ל לחסות תחת צל
הרה"ק וכו' הר"ר אלימלך מליזענסק
זצ"ל להיות תמיד, והרב הק' וכו'
הר"ר דוד מלעלוב זצ"ל הי' עובר
גדול ועוסק בעבודה ותפלה בהתלהבות
גדול כדרכו בקודש, ויהי בעת שבא
להפתח ה"שלוש שטוב" של הרה"ק
וכו' הר"ר אלימלך זי"ע לקבלת
פניו ולקבל שלום ממנו, ואז בא
הרה"ק הרבי ר' אלימלך להפתח
ואמר להמשמש שלו שלא להכניס
את הרה"ק וכו' הר"ר דוד מלעלוב
זי"ע כי הוא איש מבוהל ח"ו וכן
הי' שבכל פעם שרצה הרה"ק וכו'
הר"ר דוד מלעלוב זי"ע לכוון
לקדש פנימה הי' מעכב עליו
המשמש מלכונו כי הי' מחויק אותו
לאיש

ובזריזות הן לאיזה תאוה רעה רח"ל
או כדדוף אחרי ההכל להרויח ממון
אפי' לעשוק ולגזול. שיהיה לו הון
ועושר בביתו ולא היה מעכב אותו
לא נשם ולא שלג לא קור ולא
חיס, או כשהיה בא לידו איזו
כעס ושנאה על איש אחר כמה
תחבולות היה עושה לנצח את חבירו
וכשעלה בידו כמה היה שש ושמה
בוה באין שיעור ואין להאריך
בפרטי פרטים בזה, ועתה כשזוכה
לשוב אל ה' הוא מחויב להשתמש
בכל כחיתיו לעבודת השם יתברך
לעשות הכל בתשוקה נפלאה ולהתענג
בתענוג הרוחני כשמתהוה ובטוב לבב
מרב כל ולא יעצרתו הנשם בשום
מניעה שבעולם מעשות רצונו יתברך
וכאשר ילמוד או יתפלל או יאמר
מזמורי תהלים יהי' הכל ברשפי
אש שלהובין דרחיטו בחיות נפלא,
וכאשר שמעתי בשם הרב המגיד
הגדול האלקי צדיק יסוד עולם
ממעזריטש זי"ע ועכ"י שאמר שזהו
המכוון בפסוק למנצח מזמור לדוד
כבוא אליו נתן הנביא כאשר בא
אל בת שבע שזהו הוא תשובת
המשקל כאמור וד"ל (שם פ' תצא):

העתקתי בדיוק היטב וברשימות
הסדרות מסה"ק, עטרת תפארת
ישראל הנ"ל.

שלמה נבריאלי מ"גליות
סכונה ראזענסאל בהרב
הגאון הצדיק בנן ש"ק
הרמ"ז וצוקללה"ה

שואל להתולדות מה ג'ם לבס מאיות מקום אני, ענה אותו התולדות אם שני אנשים ממרחק באים יחד ומתוך דיבורם אשר ביניהם שואלים זה לזה בשלומם, מתוך זה באים לידי אהבה ויכירו זה את זה ולזמן מרובה אם פגעו אינש באינש ורואין זה את זה שמח כל אחד עם חבירו ויתן כל אורא שבח להשי"ת שזכה לראות א"ע עם חבירו עוד הפעם ונצטח מזה שבח להשי"ת וכתוב (תהלים כ"ב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל שהשי"ת מסתין ומצפה מתי יגיע לו שבח והוראה מישראל כי מאד מאד חביב לפני השי"ת תהלות ישראל (השי"ת יוצא אורא פאזיציע פון תהלות ישראל) וכאשר גמר וסיים התולדות את התורה הג'ל התעף עיניו והאבד איננו וראה שהוא מעשה פלא. נכנס התולדות להבעש"ט הק' ז"ע וסיפר לו את כל המאורע ענה לו הבעש"ט הק' ז"ע שזה הי' אליהו הנביא זכור לטוב ובא לכאן לשמוע ממך את פי' התורה של ואתה קדוש וכו' הג'ל ועתה אומר אליהו הנביא ז"ל התורה הזו בשמים משמך ואתה ראה נא כמה גדול אהבת חברים לש"ש אפי' שאין אתה מכיר ואם אתה רואה שהוא יר"ש ומאנשי מדות טובות צריך אתה להתחבר אליו ועי' מניע שבח להשי"ת:

(ר) שמעתי בשם הרה"ק וכו' הרבי ר' דוד סלעלוב וצ"ל שפ"א שמע איש אחד מהבני עם שהתפלל ואמר בין כל פסוק ופסוק שם הוי' מחמת שבין כל פסוק כתיב הפסוק שני נקודות באורך כזה: ומחמת שהורגל לומר כל שני יודין ברוחב כזה יי שם הוי' כמו כן קרא לשני נקודות באורך ג"כ שם

לאיש מבוהל ח"ו והרה"ק וכו' הר"ר דוד סלעלוב ז"ע לא ידע מה זה ועל מה זה גם בכל השלחנות אשר ישב הרה"ק הרבי ר' אלימלך וצללה"ה בש"ק ואמר תורה ג"כ לא זכה לשמוע ממנו כי בכל פעם שרצה לדחוק א"ע להשלחן לשמוע תורה החסידים היו מרחים אותו מעד השלחן כי אמרו שסבול הוא ח"ו אך בעת סעודה שלישית שאז יגמו צללי ערב להתשיך אז דחק א"ע בתוך הבאים ולא ראה אותו שום אדם ואז שמע תורה שאמר הרה"ק וכו' הרבי ר' אלימלך ז"ע בזה"ל אפי' אם אדם עוסק בתורה ועבודה יומם ולילה בהתלהבות או ער מיינס איין האער זיך איז שאר תחתית ווייניג, ואז נכנסו בלבו הרברים האלה כארס של עכנאי והרגיש הרה"ק וכו' הרבי ר' דוד סלעלוב ז"ע אולי עליו כיון ומאד מאד לבו נשבר בקרבו על הדבר הזה ולמחרתו נסה עוד הפעם לכתום לקדוש פנימה בתוך הבאים והמשכשך הי' מרחק אותו כפעם הראשון ותיכף בא הרה"ק וכו' הרבי ר' אלימלך וצללה"ה להפתח ואמר שיכנס כי עתה לאו מבוהל הוא והבן כי הוא מוסר גדול:

(ג) שמעתי בעצמי מהרב הקדוש הרבי ר"א ספאריסאב וצללה"ה שפ"א בא התולדות יעקב יוסף ז"ע להבהמ"ד דהבעש"ט הקדוש וראה אברך אחד שהי' הולך וחזר בתוך הבית המדרש במיחות גדולות ולא הי' מכירו אז קרב אליו התולדות אל האברך הג'ל ושאל אותו מאיזה מקום אתה, והשיבו האברך, תיכף, כי כן דרך מי שאין להם פנאי להשיב, תיכף, כן הי' הרבה פעמים עד לבסוף הי'

שם הוי' ולא ה' אצלו שום נפיש ואמר לו הרה"ק הגני נותן לך סימן וכלל גדול שלא חטעה עוד לקרות לשני נקודות באורך לשם הוי' והה' הבלי שום חמצא שני יודין יחד בשוה הוא שם הוי' אבל אם חמצא שני יודין זה על גב זה אינו שם ודבר זה לענין חכירים נאמר והנן [א"ה כדומה לזה גרפס בספר נפלאות היהודי בשם היהודי הקדוש זי"ע ועכ"א]:

ה) בשם הרה"ק כו' הרבי ר' לוי יצחק כבארדימשוב זצ"ל עה"פ (פ' תרומה) ויקחו לי תרומה מאת כל איש וכו' הפי' ויקחו לי באם שהארם רוצה ליקח א"ע להשי"ת תרומה מאת כל איש יהי פרוש ונבדל מבני אדם והבן:

ו) שמעתי שלאחר פטירת הרה"ק וכו' הר"ר בער המניד הגדול ממעוררמש זצ"ל ונסע הרב מלאדי וצלה"ה בעל התניא לביתו והלך אחריו הרה"ק וכו' הרבי ר' אברהם המלאך זצ"ל לפטור זה מזה בכרכת שלום (צו ניוענענען זיך) עם הרב בעל התניא ואז אמר הרה"ק וכו' הר"ר אברהם המלאך זצ"ל דהרב בעל התניא זצ"ל כזה"ל אז מען זאל יאמין די פערד אוזי שטארק ביז זיי זאלין פארנעסן צו זיי זענען פערד והבן כי עמוק הוא שאמר זה איך להתנהג עם החסידים אשר יבואו לפניו:

ז) שמעתי סיבת הנסיעה של הרב הק' וכו' הרבי מלובלין זצ"ל מלאנצום ללובלין כך ה'י שבעיר לאנצום ה'י הרבי עני גדול וצוחה עליו אשתו תמיד שיראה איזה אופן לפרנס את ב"ב והשיב לה שתזכיר אותו בעת תפלת המנחה ואז ישיב לה תשובה ברורה

סה לעשות וכך ה'י שהזכירה אותו בהעלות המנחה בעת עמדו להתפלל ואז ה'י מבקש מאת השי"ת שיענהו מן השמים ושמע תשובה לך לך מארצך וממלחך אל הארץ אשר אראך ויהי כהשמע את זאת קבץ כל חפציו ולקח אשתו ובניו עמו ונסע לדרבו ולא ידע לאיזה מקום הוא נוסע רק נסע מעיר לעיר עד בואו לעיר טשעחוב הסמוך ללובלין ביום ועש"ק בצהרים ועמד ברחוב העיר כי לא ה'י לו שום אחד ממכיריו לאסף אותו הביתה ונתן כך עברה לפניו אשה אחת אשת הקצב ושאלה אוהם אם יש להם מקום לשבות בש"ק כי ניכרם ה'י לבדלי צורה והשיבו שאין להם עוד מקום לשבות ואמרה שיכולין לשבות אצלה בשבת זו וכן ה'י שהלכו כולם לאכמניא של אשת הקצב הנ"ל ואכלו שם בש"ק ובעת שנתנו לפני הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע את הרוטב לא ה'י רוצה לאכול ואמר שיש טעם חלב בדרוטב וצעקה עליו אשת הקצב ואמרה שתמיד נמצאו אצלה אורחים חנונים ות"ח ורבנים ולא שמעה מפייהם שום דבר ננאי על האוכלין שלה אך הרבי הק' זי"ע לא השגיח על דברי ולא אכל ויהי כי ספרה דבר זה לפני שבני ה'י אומרים לה אולי טעית ונתח"ף חלב בשמן ותשקל היטב בדעתך אולי אימר האורה אמת ותתיישב בדעתה לשאול את שפחתה מאיזה מקום נטלה השומ' לזמנים הרוטב והשיבה שממק"נ פלוגי נטלה אז בהשמעה זאת צעקה עלי' הבעז"ב אשת הקצב הנ"ל כי אמרה שבמקום הזה ה'י מונח חלב ומאז הכירו את הרבי הקדוש זי"ע לאיש טופת ולמחרת ביום הש"ק באו לשלחנו המהור בע"ב וחסידים

שיח שרפי קודש

(יא) עוד שמעתי בשם צדיק אחד על מאמר חרל (מגילה ד"ו): ינעתי ולא מצאתי אל תאמין הפי' הוא שאל תאמין שינע כי באם שינע בודאי מצא והבן:

(יב) עוד שמעתי בשם צדיק אחד שאמר שזה צריך כל חסיד לזכור ביום דינו לפני בית דין של מעלה שהבירה בידו לברור הרבי שלו אשר נסע אליו בחיים חיותו להיות סן הביד אשר הניס אותו כב"ד של מעלה:

(יג) עוד שמעתי בשם צדיק אחד על הפסוק אלה תולדות נח (פ' נח) התורה מספר איך נה הוליד תולדות נח איש צדיק מקודם ה' נח צדיק המים בדורותיו והי' מתקדש ומטהר עצמו ואח"כ ויולד נח והבן: (יד) שמעתי בשם הרה"ק וכו' הרבי ר' יעקב ארי' טראד"ר זימן וצ"ל על המדרש פ' נצבים ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה לא נתתי לכם אלא לטובתכם שמלה"ש נתאוו לה וכו' וקשה להבין מה טעם יש שמלה"ש נתאוו על לטובתכם דוקא ולא לרעתכם ואמר שהפ"י הוא שאל תחשבו שהתורה ניתנה לכם דוקא להציל אתכם מעשות הרעות כמו שארז"ל (פסוק דנ"ב): אם פגע בך מנוול זה משהו לכיהמ"ד להפריש אתכם מעשות הרעות אבל לא שתבואו למעלות ומדרגות עליונות לא נתתי לכם אלא לטובתכם הם המדרגות ומעלות עליונות וזה הטעם שהרי מלאהש"ד נתאוו לה והם אינם חוטאים ואין צריכים התורה להציל אותם מרעות ולמה נתאוו א"ו כדי שיזכו למעלות ומדרגות עליונות והבן:

וחסידים ובני תורות כי שמעו את המעשה הנפלאה וגם הכרת פניו ענתה עליו צדקתו וקדושתו ותיכף אתר שבת קודש באו אנשי לובלין המון רב עם ענלות למשעחוב וקבלו עליהם אותו לרבי וסאו ולהלאה הי' קוראים אותו רבי מלובלין בפי כל ע"כ שמעתי:

(ח) שמעתי בשם צדיק אחד ואינו זוכר שמו הק' על מאמר חרל (ברכות ד"ס): כל מה דעביר רחמנא לטב עביד אמר הפי' כל מה דעביר רחמנא היינו הקב"ה עושה לאדם הכל הוא כדי שיחזור האדם למוטב וזהו לטב עביד והבן:

(ט) עוד שמעתי בשם צדיק אחד בזמירות במוצש"ק בזמר אליהו הנביא איש שנים עשר דורות ראו עיניו מה זה השבח לאליהו הנביא שראו עיניו שנים עשר דורות, אך זה ידוע אשר דורות הראשונים קשה להם לסבול את מעשה דורות האחרונים כי אם הראשונים כמלאכים כו' (שקלים ד"ח) אך אליהו הנביא הי' לו מדות סבלנות עד למאור אשר ראו עיניו שנים עשר דורות יכולם הי' סובל והבן:

(י) עוד שמעתי בשם צדיק אחד עה"פ (בפ' נשא) מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקודש כסף הוא לשון תאוה באם שזרק אדם תאוה אחת ולא יתאוה עוד הוא שקול כאילו קיים כל התורה כולה הניתנה בשבעים לשון וזהו שבעים שקל בשקל הקודש והבן:

דרך הנהגות והדרכות מצדיקים גדולים צדיקים

אינו כ"כ היוזק כמו שלטול הצדיק הנקרא גבר כי מבטל ע"ז מותרה לשמה וכן מדביקות הכורא שקשה כ"כ. כמו ששמעתי אומרים ממעט את השם ר"ל הדבקות בכורא ב"ה. וכן י"ל ויהי בנסוע והליון הוא התיח כו' אמר קומה ה' השוכן עם הצדיק עמוד אתה בטקום אחר עם הצדיק ויהיה להיפך ויפוצו אויביו להיות הם נעים ונדים שזה לעומת זה עשה אלקים כשזה קם זה נופל וכן הצדיקים ותרשעים זה היפוך זה כשהצדיקים נחים הרשעים נוסעים ומתפזרים כו'. ובנוחה יאמר כשהצדיק נח לא יהיה מורוד בדרך ויתפלל על ישראל להחזיר הפושעים בתשובה. וזה יאמר ובנוחה יאמר הצדיק שובה ה' רבבות אלפי ישראל ע"כ מוטב שינוח ויתפלל על ישראל ע"כ. ואף שמצינו בהרבה צדיקים גדולים ראשונים ואחרונים שבלי שום הכרח מפרנסה וכיו"ב היו מקבלים על עצמם גלות להיות נודד רוב ימים ושנים ממקום למקום להשתתף עם השכינה שהיא בנאות כביכול. ומשום תיקון נפשם שמשנת תועלת גדול ע"י הגלות. וכמבואר בס' נוצר חסד מהח"ק ר' יצחק אייזיק מקאמארנא ו"ל על מס' אבות (פ"ד מ"ד) וז"ל שתקבל עליך גלות כמו שעשו בעלי הוזהר בכל ימיהם נשתתפו עם השכינה והיו גולים ממקום למקום דיו לעבד להיות כרבו כו'. ואשרי לצדיק כשיכול לקבל גלות כי הרבה רוי תורה נתגלן בזכות גלות כו'. וגדול הגלות שמכפרת על כריתות ומיתות ב"ד כי הוא קשה ממות ואשריהם לצדיקים שגולין ממקום למקום כו' כמו שראיתי למורי הגאון מו"ה אברהם יהושע העשירי

כדי שלא ישאר הנייר חלק לקסתי איזה הנהגות טובות המו"ל איד"א.

א' שמעתי בשם הח"ק המגיד ר' אברהם מטריסק

ז"ל שאמר פ"א לעני בן תורה שביקש פרנסה מחסת שהוא בן תורה אמר לו פסוק אל תתן לחית נפש תוריק פירוש אל תתן בשביל חית נפשך תתורה שלך. רק חית עניך אל תשכח רנצח. פירוש תזכיר רק שיחיו אותך בשביל שאתה עני.

בא' שמעתי בשם הח"ק ר' העניף ז"ל מאלכסנדר שהטלין

סה שאחז"ל ויהי בנסוע ספר בפ"א ענין זה שבעת שאדם נוסע בדרך או הוא שלחן ערוך בפ"ע. שאין יכולים להעמיס או על עצמו כל החומרות והסידות כמו בביתו. ושמעתי בשם הח"ק ר' ירחמיאל משה ז"ל מקאמארנין שאמר שבכל כחו הוא מונע עצמו מליסע בדרך. כי הח"ק ר' אהרן מקארלין ז"ל אמר שמי שהוא בביתו ישראל שלם הוא בדרך רק חצי ישראל. ומי שהוא בביתו חצי ישראל הוא בדרך רק רבע ישראל כו' ע"כ. וז"ל הרבי מלובלין ז"ל בס' זאת זכרון ע"פ ויהי בנסוע ונו'. איתא שלטולא דגברא קשה מדאחתא. כי הצדיק נקרא גבר שהוא משפיע טובה בעולם ומעלה מעשים טובים של ישראל ומשפיע שפע. וכל רצונו רק לעשות נחת רוח וזה השפיע תענוג להבורא ב"ה כביכול. ומי שחפץ בעה"ז נקרא נוקבא כי רוצה להיות לו תענוגים לקבל תענוג ומקבל נקרא אשה כידוע. וזה אומר שלטולא דגברא קשה מדאחתא. כלומר שמי שאינו צדיק גם שנוסע ומשלט א"ע

דרך הנהגות והדרכות מצדיקים גדולים צדיקים

העשיל ולמורי דודי **רבינו צבי** הקדוש שכמעט אם היה באפשרות היו כל ימיהם בגולה וגלות כו' ע"כ כ"ז הוא ודאי רק באופן שאין בו ביטול תו"ע דהיינו שאינו נכחל ונשרר בדרך בעסק הפרנסה ומתנהג בנסיעותיו לאט לאט במנוחת הנפש באופן שאף בעת נסיעתו הוא רבוק בהש"י ובתורתו. וכשי"כ בבואו למקום מנוחה. אבל לא כמי שהוא נודד ללחמו בטרדות וטרדות מרובות והפרנסה מרחיקתו לילך ולנסוע ולהשתדל בחיפוש לחמו בתמידות ואין מנוח לא לנפשו ולא לגופו. באופן כזה בודאי לא טוב הוא העידוד בדרך לכל מי שחפץ ומבקש בעבודת הש"י. והנה עיקר הטרדה והביטול הוא רק כשנוסעין בעננה אבל כשנוסעין במסירת הברזל אין שוהין בנסיעה רק מעט זמן. ואף בעת הנסיעה אפשר לעסוק בתו"ע. לכן ודאי ראוי ונכון לכל מי שמשתדל בעבודת הש"י שכל שבוטחין בו ית' על כל עסק בעבודתו ית' כן יבטח בו ית' גם בזה שרא להטריד ולבדות זמן היקר בנסיעות הדרכים בענלות. רק כשצריך לנסוע בדרך יפזר עוד ע"ז לנסוע במסירת הברזל. ולהרבות בעבודת הש"י. והש"י יצילנו מטלטול הקשה. ורק יושיענו לעסוק תמיד בתו"ע במנוחה ושלוה. אמן:

ת ו ש ל ב ע

